

ТОШКЕНТ ХАЖИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАХАР КОМИТЕТИ, МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 42 (2333)

1 март, жума, 1963 йил.

Баҳоси 2 тийин.

ЎРТОҚ Н. С. ХРУЩЕВНИНГ

Москва шаҳар Калинин сайлов округи сайловчиларининг йиғилишида 1963 йил 27 февралда сўзлаган нутқи

Ана ўртоқлар, Москвадаги Калинин округ сайловчиларининг вакиллари Менга ишонч билдирганлигини учун, РСФСР Олий Советининг депутатлигига мени яна номзод қилиб кўрсатганликлариниз учун сизларга чин қалбдан тешаккур айтишга ижозат бергайсиз.

Сизлар билан биринчи марта учрашганим йўқ, сизлар мени ҳар сафар номзод қилиб кўрсатганингизда мен юксак ишончга муносиб бўлмоқ учун ишлаганим ва ишлаганим лозимлиги тўғрисида ўйлайман. Сизларнинг менга билдирган ишончингиз, ўртоқлар, аввало, Коммунистик партияга билдирган ишончдир, чунки мен шу партиянинг аъзосиман, бу ишонч Совет ҳукуматида билдирилган ишончдир. Сизларнинг меннинг шаънига айтган яхши сўзларинингизнинг ҳаммасини халқимизнинг авангарди бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шаънига айтилган сўзлар деб биламан!

Республикаларнинг Олий Советларига ва маҳаллий Советларга бу йил бўлаётган сайловлар КПСС XXII съездининг қарорлари, Совет Иттифоқидо коммунизм қуришнинг шу съездида қабул қилинган Программаси белгиси остида ўтмоқда. Съездининг ҳужжатлари, партиянинг Программаси бамисоли шундай улкан машғаллардирки, бу машғаллар коммунистик қурилиш улуғ ишини илмий план асосида олиб боришимизга имкон бермоқда.

Бу йилги сайловлар етти йиллик ланининг, совет халқи муваф-

фақиятли равишда бажараётган ланининг бешинчи йили бошланган вақтга тўғри келди, Март— баҳорнинг биринчи ойи/ Бизнинг мамлакатимизда дон экиш бошлаб юборилган районлар бор, қишлоқ хўжалигининг ҳамма ходимлари саноат меҳнаткашлари билан биргаликда кўклагин зарборларча қутиб олишга шай бўлиб турибди. Бизнинг шу йилдан умидимиз катта. Бу — пассив умидворлик эмас. Табиатдан марҳамат қутиб ўтирмаймиз, бу марҳаматни табиатдан олиш бизнинг вазифамиздир, деган олий ибора бор. Маълумки, биз ҳеч қандай марҳамат сўраган эмасмиз ва сўрамаймиз — совет халқи бойликлари ўз меҳнати билан яратмоқда ва шу меҳнатини самаралардан ўзи фойдаланмоқда.

Капиталистик давлатларда парламент сайловлари бўлганида ва буржуа партияларининг номзодлари сўзга чиққандарига одатда улар қоп-қоп ваъдалар беришди. Калинин сайлов округи сайловчилари йиғилишида сўзлаган нутқини бутун мамлакатга эшиттирди.

Машҳур поляк публицисти Артур Ковальский ТАСС мухбирига куйидагиларни айтди: Уртоқ Хрущев Москвадаги сайлов олдидан йиғилишида тақдир қилган ҳаракатлар программасининг мақсадлари совет халқинингизга эмас, балки барча тинчликсевар халқларнинг ҳаётий манфаатларига ҳам мос бўлиб тушади. Бу — коммунизм сари заварли таъна билан юрш ҳамда халқро коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш программаси, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш программасидир.

ҳар хил ваъдалар берилверди. Реклама деб шунини айтишди! Ғарбда бу хусусда, айтишим мумкин, ҳазин ҳикоятлар оз эмас. Шу ҳикоятлардан бирини тахминан бундай дейилади. Партиялардан бирининг номзоди сайлов олдидан нутқи сўзлаб, сайловчиларни мени ёқлаб овоз беринглар, деб даъват қилибди. У, қишлоқларда, бирининг аҳолиси: «Агар сайловларда бизнинг партиямиз ғалаба қилса, сизларга биз янги кўприк қуриб берамиз», дебди. Сайловчилар ҳайрон бўлишди «Бизда дарёнинг ўзи йўқ-ку, кўприкнинг нима кераги бор?» дейишди. Бунга маънодан номзод «ҳечқиси йўқ, сизларга биз дарён ҳам яратиб берамиз» деган экан. Кўринибди, у тортинмай жавоб бераверибди.

Америкадаги таъналар журналисти Пирсоннинг мақолисида Америка Қўшма Штатларидаги демократиянинг ҳозирги аҳоли тўғрисида мароқли гаплар айтилган. «Кўп кишилар бугун Линкольн тўғрисида ва унинг ёълон қилган мансабли ҳақида, ҳақ билан қилган халқнинг иродаси билан ва халқ учун ялора қилляди, деб айтган гаплари тўғрисида кўп нарсалар ёзиб беради. Улар қанча кишини алдаш мумкин ва қай вақтгача алдаб туриш мумкин эканлигини тўғрисида ҳам беш қўриқларди. Линкольннинг замонавий амали бери аҳвол учқалин ўзгаргани йўқ. Диктатура шароитида халқни

Москва шаҳри Калинин сайлов округи сайловчиларининг вакиллари 27 февралда Кремлдаги Съездлар саройининг электр чиркоғлар билан яриқраб турган катта залида тўландилар. Уларнинг шу округдан Россия Федерацияси Олий Совети депутатлигига кўрсатилган номзод — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрущев билан учрашувлари гоят самимий вазиғда ўтди.

Никита Сергеевич Хрущевни Россия Федерацияси парламенти депутатлигига номзод қилиб кўрсатган «Серп и молот» заводининг металлурглари, «Манометр» заводининг асбобозлари, Москва-Сор-

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА

тирочная локомотив депозининг машинистлари, олимлар, инженерлар, санъат усталари, жамоат арбоблари, олий ўқув юрларининг студентлари шу ерга келдилар.

Президиумда ўртоқ Н. С. Хрущев билан бирга Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, Д. С. Полянский, Н. М. Шверник, В. В. Гришин, Л. Н. Ефремов, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, В. И. Поляков, Б. Н. Пономарев, В. Н. Титов ва А. Н. Шелепин ўртоқлар, Москва партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбар

ходимлари, Калинин районидоги заводлар, фабрикалар ва қурилишларининг илгор кишилари ўтирибдилар.

Йиғилишни КПСС Калинин район комитетининг биринчи секретари Т. И. Кутепова очди. У, ишончли вакил — «Серп и молот» заводининг мастери В. А. Силантьева сўз берди.

— Биз, Калинин округининг сайловчилари, — дейди у, — содқ леиничи, тинчлик ва коммунизм учун толмас курашчи Никита Сергеевич Хрущев учун овоз

беришдек буюк шарафга муяссар бўлдим.

«Манометр» заводининг йиғувчи слесари, коммунистик меҳнат зарбдои Н. А. Комарова минбарга чиқди.

— Никита Сергеевич билан учрашув, — дейди у, — ҳаммамиз учун катта қувончдир. Мен партияси аёлман. Аммо, бизда қўлданоқ шу нарса расм бўлиб қолганки, партиянинг иши барча совет кишиларининг ишидир.

(Охири унчи бетда)

сабаби бор, чунки фил билан ешак ҳеч қандай ўзармаганлиги каби, фил партияси билан ешак партияси ўрғасида ҳам Америка Қўшма Штатларида ҳеч қандай ўзарғиш бўлгани йўқ. Мен анданек Ленин-ко билан маслаҳатлашмаганман, аммо шу жониворлардан қай ҳолатда бўлган бўлса, шундай ҳолатда ўзармай қолди, АҚШда бу жониворлардан ҳеч қандай дурагай жонивор ҳосил қилинган йўқ, деб айтган меннинг сўзларимни Ленин-ко ҳам тасдиқлайди, деб ўйлайман. Халқ капитализми, деган ва бошқа даъволар фақат қуруқ ивиқси, холос, аммо ҳодисаларнинг моҳияти ўзаргани йўқ.

АҚШда сайловларга қандай тайёргарлик қўйилётганлигини бир мисол билан айтиб бермоқчиман. АҚШда 1964 йилда бўладиган сайловларга демократик партия ва республиканчилар партияси ҳозирданоқ тайёргарликни бошлаб юбормоқда. Масалан, демократик партия аниқлашлар ташкил қилиб, бу аниқлашлардан тушган пулларни бўлаёган сайлов кампанияси фондига қамгармоқда. Бундай аниқлаш учун қанча пул тўлаш кераклигини биласизми? Юз доллар, яъни бизнинг янги пулимиз билан 90 сўм тўлаш керак. Бунақа «энефатга» шунча пулни ким тўлай олади? Буни оддий ишчилар ва фермерлар тўлай олмайдилар, албатта. Бунақа написталиклар, монополистларнинг қурби етади.

(Давоми иккинчи бетда)

ЖАҲОН ДИҚҚАТИДА

„ТИНЧЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ ПРОГРАММАСИ“

ВАРШАВА, 27 февраль. (ТАСС). Варшава билан Лодзининг, Гданьск билан Олаштининг, Кранов билан Бидгошчининг ҳамда бошқа кўпгина шаҳарларнинг юз минглаб меҳнаткашлари бугун телевизор экранлари ёнига тўландилар: Польша радиоси СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущевнинг Москва шаҳар Калинин сайлов округи сайловчилари йиғилишида сўзлаган нутқини бутун мамлакатга эшиттирди.

Машҳур поляк публицисти Артур Ковальский ТАСС мухбирига куйидагиларни айтди: Уртоқ Хрущев Москвадаги сайлов олдидан йиғилишида тақдир қилган ҳаракатлар программасининг мақсадлари совет халқинингизга эмас, балки барча тинчликсевар халқларнинг ҳаётий манфаатларига ҳам мос бўлиб тушади. Бу — коммунизм сари заварли таъна билан юрш ҳамда халқро коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш программаси, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш программасидир.

„БИЗГА ҚУВВАТ ВА ИШОНЧ БАҲИШ ЭТМОҚДА“

БУДАПЕШТ, 27 февраль. (ТАСС). Венгрия меҳнаткашлари бугун Н. С. Хрущевнинг сайловчилар йиғилишида сўзлаган нутқини чуқур эътибор билан эшитдилар. Нутқ Венгрия радиоси ва телевидениеси орқали эшиттирилади.

— Мен ҳозиргина Н. С. Хрущевнинг нутқини тингладим, — деди Венгрия Ватан халқ fronti комитетининг ходими Йозеф Брати ТАСС мухбири билан сўхбатда. — Совет кишилари экономикачи, маданийни ривожлантиришда, фаровонликни оширишда эришган ютуқларни Совет ҳукуматицине бошлғи гапириб берди. Бу ютуқлар мени ҳам беҳад қувонтирмоқда. Ана шу ютуқлар ва ўртоқ Н. С. Хрущевнинг тинчликни мустаҳкамлаш ҳақидаги даъвати, — деб таъкидлади у. — Ҳақ олдимида турган вазифаларни ҳал қилишда биз, Венгрия меҳнаткашларига куч-қувват ва ишонч баҳиш этмоқда.

ЭЪР ҚИЗҚИШ ВА ЭЪТИВОР ВИЛАН

БЕРЛИН, 27 февраль. (ТАСС). Германия Демократик Республикасининг грандларини Москва шаҳар Калинин сайлов округи сайловчиларининг йиғилишини бугун телевизор экранларида эър эътибор билан кўридилар. КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрущевнинг сайлов олдидан нутқини эшитдилар.

Гумбольдт номи Берлин университети ректорининг урибосари профессор Р. Науман ТАСС мухбири билан сўхбатда бундай деди: Германия Демократик Республикасининг аҳолиси ўртоқ Н. С. Хрущевнинг Калинин сайлов округи сайловчилари йиғилишида сўзлаган нутқини батамом қувватлаб кутиб олмақда. Уртоқ Н. С. Хрущев Совет Иттифоқининг тинчликсевар сийсатини ҳамда тинчликни ямшоқ қилишга, уруш қолдиқларини тугатишга ва тинч-тотув яшаш принципларини амалга оширишга интилайётганлигини эър нутқида яна таъкидлаб гапирди.

Радиопрограммистлар, радиорепродуктор, телевизорлар ёнида

ПРАГА, 27 февраль. (ТАСС). Чехословакия радиоси ва телевидениеси бугун эър программаларини тўхтатиб, Калинин сайлов округи сайловчиларининг РСФСР Олий Совети депутатлигига сўзлар кўрсатган номзод Н. С. Хрущев билан учрашуви ҳақидаги эшиттиришни Москвадан олиб берди. Москва Кремлидаги Съездлар саройидан олиб берилётган эшиттиришларни тингламоқ учун миллионлаб кишилар завоод ва қишлоқ клубларидаги, корхоналарнинг хеллари ва муассасаларидаги, эър хонадонларидаги радиоприёмниклар, репродукторлар, телевизорлар ёнига тўландилар.

Эшиттириш давомида Н. С. Хрущевнинг нутқи бир йиғла чех тилига таржима қилиб берилди. Чехословакияда радио эшитувчилар ва телеомошбилар Н. С. Хрущевнинг кишилар учун яна олиб ва нутқабар бўладиган нарсаси — халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлаш ҳақидаги гамхўрлик руҳи билан сўғорилган нутқини эър эътибор билан тингладилар.

„КАТТА АҲАМИЯТГА“ ЭГА

НЬЮ-ЙОРК, 27 февраль. (ТАСС). Американиннг диформация агентликлари Москва шаҳар Калинин сайлов округи сайловчиларининг сайлов олдидан йиғилишида СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущев сўзлаган нутқининг батафсил баёничи доҳул тарқатдилар. АҚШда Совет ҳукумати бошларининг нутқига гоят қизиқиб қаралаётганлигини сабаби шунки, бу нутқ сўзламасдан алгариёқ Америка мухбирлари Москвадан юборган хабарларда ана шу нутқ «катта аҳамиятга» эга бўлади ва унда муҳим қалқаро масалалар тилга олинди, деб олдидан айтиб қўйилган эди.

Вашингтон ўрганмоқда

ВАШИНГТОН, 28 февраль. (ТАСС). Давлат департаментининг матбуот масалалари билан шуғуullanуви вакили Л. Уайтинг маълум қилишчи, Н. С. Хрущевнинг Москва шаҳар Калинин сайлов округи сайловчилари хузурида сўзлаган нутқини Вашингтонда дарҳол ўрганга бошлаганлар. Л. Уайт Совет ҳукумати бошларининг нутқини тўғрисида ҳозирча бирон изоҳ айтишдан бош тортиди.

Италия қизқимонда

РИМ, 27 февраль. (ТАСС). Бугун кечкувун Рим газетлари Н. С. Хрущевнинг Москва шаҳар Калинин сайлов округи сайловчилари хузурида сўзлаган нутқи баёничи босиб чиқарди.

Италиядаги АНСА агентлиги Совет ҳукуматининг бошлғи нутқи сўзлаганлиги ҳақидаги хабарни «Молли» деган белги билан тарқатди. Агентлик Н. С. Хрущевнинг тинч-тотув яшаш сийсатини бирдан-бир оқилона сийсатини деган фикрига алоҳида эътибор берди. АНСА агентлиги Совет ҳукумати бошларининг нутқидан Совет Иттифоқи ёлпасига ва батамом курсоланганини ҳақидаги битимни дарҳол имолашга тайёрдир, деган сўзларни ҳам тўла кўчириб олди.

Н. С. Хрущевнинг буржуа мамлакатларидо сайловларининг характерига тааллуқли мулоҳазалари Италия радиоси сийсий озаорчиларининг эътибори эъига тортиди.

ПАРТИЯ-ДАВЛАТ КОНТРОЛИ АМАЛДА ДАСТЛАВБИ ҚАДАМЛАР

Яқинда Тошкент саноат Област партия комитети КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларига асосан қайта тикланган партия-давлат контроли комитетлари аъзолари билан инструктив кенгаш ўтказди. Кенгашда шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, област ва шаҳар партия-давлат контроли комитетлари раислари, йирик саноат корхоналари партия-давлат контроли комитетларига кўмаклашиш гуруҳларининг бошлғилари қатнашдилар.

Тошкент област партия комитетининг секретари, област партия-давлат контроли комитетининг раиси ўртоқ И. Р. Раҳматов йиғиланларга жойлардаги кўмаклашиш гуруҳларининг дастлабки ишлари ҳақида, «Партия-давлат контроли комитети Низоми» ҳақида гапириб берди.

— Областимизда, — деди доклады, — 1000 дан ортқ партия-давлат контроли комитетларига кўмаклашиш гуруҳлари тўзунлиб, шулардан 250 таси ўз фаолиятини бошлаб юборди. Област партия-давлат контроли комитети ҳозир Тошкент қарборунд заводи маъмуриятининг фаолияти, шунингдек 160-қурилиш трести раҳбарлари ишидаги нуқсонларни текширмоқда.

Кенгашда Октябрь революцияси номидоги тепловоз вагон-ремонт заводи қошида ташкил этилган кўмаклашиш гуруҳининг раиси ўртоқ Матвеев ўзи раҳбарлик қилаётган гуруҳининг дастлабки ишлари ҳақида хикоя қилди. Бу ерда кўмаклашиш гуруҳини тўртта секторга бўлинган. Бир сектор ишлаб чиқаришни контрол қилса, иккинчиси меҳнат муҳофаазан, техникка хавфсизлиги масалалари билан шуғуullanди. Гуруҳининг иккинчиси ва техниканинг секторлари ҳам бор. Хар бир ҳедада 5—11 кишидан иборат гуруҳлар тўзунлаб бўлиб улар деҳларнинг ишларини нуқсонларнинг олдидан олиш учун курашадилар. Заводдаги кўмаклашиш гуруҳлари очиб ташлаган қамчилик ва нуқсонларни кўтаришга газетда босилди турди.

Ўртоқ Матвеев кўмаклашиш гуруҳларининг аҳамиятига тўхталиб бундай дейди:

— Партия-давлат контролининг ленинча принциплари қайта тикланганлиги коммунизм қурилиши учун қилаётган барча ишларимизнинг янада равақка учун ёрдам беради. Гуруҳпа иш бошлагандан бери ачтанга қамчиликлар бартараф қилинди. Жумладан қуов ҳедада қўллаб бранк маҳсулот ишлаб чиқаришлари, ускуналардан яхши фойдаланилмас эди. Мавжуд қамчиликлар ўз вақтида очиб ташланди. Завод маъмуриятига, партия ташкилотига хабар қилинди ва тезда олдин олинди. Ҳозир бу ҳеда ана намунали ишламоқда.

Йиғилишида «Ташевлаш» заводи қошидаги кўмаклашиш гуруҳининг раиси Тагиров, Чирчиқ шаҳар партия-давлат контроли комитетининг раиси Давидов ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзладилар.

Кенгашда Тошкент саноат област партия комитетининг биринчи секретари П. В. Каймаков, Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети партия-давлат контроли комитетининг раиси М. М. Мусахонов ўртоқлар нутқ сўзладилар.

ОБЛАСТЬ ХОТИН-ҚИЗЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Кеча Ўзбекистон Эстрада театри биносида Тошкент қишлоқ област хотин-қизларининг конференцияси бўлиб ўтди.

Конференция делегатлари КПСС XXII съезди қарорлари муносабати билан област хотин-қизлари ўртасида коммунистик тарбияни кучайтириш ҳақидаги масалани муҳофазат қилдилар. Бу ҳақда Тошкент қишлоқ област Совети инрония комитети раисининг урибосари ўртоқ Н. Махимова доклад қилди.

Конференция ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари З. Р. Раҳимбобоева, Тошкент қишлоқ област партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдуразоқов, област партия комитетининг иккинчи секретари П. В. Ностринов, област партия комитетининг секретари Қ. А. Аҳмедов, Тошкент саноат област партия комитетининг секретари Х. Р. Мусахонова ўртоқлар қатнашдилар.

(Конференция ҳақидаги батафсил ҳисобот аэлатаимизни келгуси сонда босилади).

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ УШАЛГАН ОРЗУ

Бугун кечки овиқдан кейинги сўхбат яна ўша Ойинсаннинг ишга кириш кирмаслигига бориб тақалди. Қайночмаси—болам, ишлаш бўлса, эрингиз ишлаб турибди. Худога шунор ейиш-ичишдан камчилик мойингиз—йўқ,—деса, қай-нотаси—хотин кишининг иши қон-тоқини ювиш, уйда сизга яраша иш топилми қолар, дер эди. Хуллас Ойинса ундай деса, уйдигилар бундай деб, унинг ишга киришига розилик беришмади. Ленин Ойинса сўзида қатъий туриб олди...

Ойинса ана шулар ҳақида ўйлар экан нузатиб турган Михаил Андреевич:

— Ҳорманг, синглим, иш оғирлик қилмайтми? — деб сўради. — Саломат бўлинг Михаил Андреевич, — нутқиманг саловга шовиб жавоб қайтарди. Ойинса, — ишларини чакни эмас.

— Эртдан бошлаб мустақил ишлашга ўтказсан нима дейсиз, — деди кулиб Михаил Андреевич. — «Мустақил» сўзини эшитган Ойинса севинчидан—Михаил Андреевич, биласизми, мен кўндан бери слесар бўлишни орзу қилиб келардим,—деди-да, ўз шовилоқлигидан ўзи ҳинқолат ченандоги бўлишни, ерга қараб,—қани энди мустақил ишласан деб кўяди.

Кўп ўтмай Ойинса мустақил ишлашни пухта ўлаштириб олди. Ойлар нетидан ойлор ўтиши билан унинг ўз заводига меҳри ошар, завод унинг севимли жойига айланди...

Ойинса шу орада «ДНА-10» аппаратининг 5 човвейига подаяинкой конатнт тайёрлаб бериш, электр асбоблари ишлаб чиқариш, профессионали урганди. Подаяинкой конатнт — сирепана, ном, фибра каби нозик деталларни бир-бирини қуриш орқали тайёрланадиган мураккаб эҳтиёт бўлиб ишлайдиган процесс эди. Уни эса Ойинса хамбардан ил суғургандек осон бамбарарди...

Ҳа эндиликда ичачли шогирд бугун бригадага бошчилик қилмоқда.

— Бригадаимизда, — дейди Ойинса Холимова, — 17 ишчи бор. Буларнинг кўпчилигини йшлар ташкил этади. Бригадининг хар бир аъзоси сменада план бўйича 1.200 ўрнига 1.500-1.700 га етказиб подаяинкой конатнт тайёрлаб, топширинчи дом ошириб бамбармоқда.

Ойинса Холимова бошлик бригада аъзолари коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашмошадилар. Улар бунга эришолуш учун фақат планин ошириб бамбарш етарли эмаслигини муҳтаб яхши билаларди. Бригада аъзолари ўз мамлакатларини оширишни ҳам максад қилиб кўришганлар.

Бригада аъзоси Д. Сатдинова ўрта мактабда, Г. Чикова эса за-

С. ЕКУВОВ, А. СЛИМОВ, Суратда: Ойинса Холимова.

УРТОҚ Н. С. ХР У Ш Ч Е В Н У Т Қ И

(Бош биринчи бетда)

Улар аниқатга юз долларин тўйиб оватмоқ учун тўлашмайдилар. Уларни оват қилишнинг ўрнида, улар мана шундай «ноналар» билан савол олдидан кампанияни учун пуллардан саволчиларни алдаш учун, ишларнинг сифига қарши курашнинг учун фойдаланишди. Ҳокимият монополистлар қўлида бўлган мамлакатларда бўлиб қолган ишларнинг қисмига қарши курашнинг учун фойдаланишди. Ҳокимият монополистлар қўлида бўлган мамлакатларда бўлиб қолган ишларнинг қисмига қарши курашнинг учун фойдаланишди.

Савол олдидан кампанияга юз минг доллардан пул сарфланади, оқдир қилдилар бу кампанияда қандай қилиб ютиб чиқилари мумкин? Бунинг учун бир неча миллион пулнинг эгаси бўлиш керак, маълумки, бунақа миллион-миллион пул ё миллионларнинг қўлида бўлади, ёки миллионларнинг хизматини бажарадиган, уларнинг қарази манфаатларини ҳимоя қиладиган ва амалда монополистик капиталнинг малайларига бўлган қилдилар қўлида бўлади.

Буржуа давлатларида парламентларнинг депутатлари ким? Буларнинг катта кўпчилиги капиталдан, катта ёр эгаси бўлган магнатлардан ёки уларнинг хизматини бажарувчи кишилардан — монополистик капиталнинг манфаатларини ҳимоя қилувчи адвокатлардан, сибатбозликни насб қилиб олган кишилардан иборат.

Буржуа Ғарб шароитида ишчилар синфи, деҳқонлар, меҳнатқатнаш интеллигенция ўз ҳуқуқлари учун шиддатли кураш олиб боришга, халқнинг чинакам вакиллари маркази ва маҳаллий ҳокимият органларига сайламоқ учун буржуа саволчиларнинг жуда кўп тўқнашларини енгизиш мажбур бўлишди. Италия, Франция ва бошқа баъзи капиталистик давлатларда меҳнатқатнаш ишчилар кескин кураш олиб бориш натижасидангина ўз вакиллари ҳокимият органларига сайлашга муваффақ бўлишди.

Бизда аҳоли бутунлай бошқача. Коммунистлар билан партиячилар блок депутатликка номзод қилиб қўрилган кишилар — корхоналарнинг, қурилишларнинг ва соҳа-корхоналарнинг ишчилар, колхозчилар, Фан, техника ва маданият арбоблари, шомли Қуролчи Кучлар намоёндалари, партия ва насаб соҳа ходимлари битта ҳўжа-Яннинг, яъни халқнинг вакиллари.

Бизда ҳар бир муносиб меҳнатқатнаш депутатликка сайланиши мумкин. Бунинг учун депутатликка номзод қўрилган кишида ҳеч қандай капитал бўлиши, унинг ҳеч қандай нуфузли алоқалари бўлиши ва дабдалан рекламалар қилиши шарт эмас; у ҳалқ иши учун барҳам курашишга фавқулодда оға бўлиши зарур. Социалистик жамиятнинг мана шу ақоиб қонундан кўра олимжонроқ ва демократик нарсаси бўлиши мумкинми, ахир! Бизда одамнинг оғриғи, унинг шухрат миллион-миллион сум билан ўлчамланади, бизда одамнинг шухрати меҳнатда иштирок қилиши билан белгиланади. Совет кишилари ўз билимлари ва маҳоратларини, ўз меҳнатларини ҳалқ бойлигининг умумий фондига сарфлайдилар, чунки улар умуман жамият нақадар бой бўлса, инсон шу қадар яхши яшашини билдилар.

Пролетариат диктатураси давлатнинг умумхалқ давлатига айланиши демократиянинг ривожланиши поёнига етказилди, деган маънони асло билдирмайди. Биз, коммунистлар демократияни янада ривожлантириш йўлини тўқмоқдамиз, демократия жамиятнинг умумий ҳам-ма соҳаларига, ҳамма ҳўжа-Янларига сингиб кириши лозим.

Бизнинг партиямиз давлатнинг бошқаришда ҳам, ишлаб чиқаришнинг бошқаришда ҳам ленинча демократик принципларни ривожлантирмоқда ва чуқурлаштирмоқда.

Коммунизм эг демократик воқитлар билан қурилади. Шу сабабдан, омманинг активлигини ва яратувчилик ташаббусдорлигини ҳар томонлама ривожлантириш социалистик давлат муваффақиятларининг мустақам гаровидир. Шу билан бирга яна шу нарса ҳам равшани, бизнинг ҳаётимизда ижтимоий асослар нақадар кўп ривожлана бери, партиядавлат раҳбарлигининг даражаси шу қадар юқори бўлиши лозим, партия ва давлат органлари шу қадар лишиқ, шу қадар оператив равишда ҳаракат қилишлари лозим. Ривожланишимизнинг диалектикаси мана шу. Маълумки, коммунизм ўзиб-ўзларининг рақибиди: оқилона планлаштириш бўлмаса, илм-фан асосида истиқболни кўриб ишлан-маса, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида партиядавлат раҳбарлиги ва меҳнатқатнаш оммасининг активлиги кучайтирилмаса, коммунизмни кўриб бўлмайди.

Уртоқлар! Совет ҳалқи ўтган йиллар мобайнида кўп ишлар қилди. Кейинги тўрт йил ичда қилган ишларимизнинг натижаларини ва олимизда турган вазибаларини сизларга қисқача айтиб ўттишга ижозат бергайсиз. Аввало, Калинин савол оқури тўғрисида бир-икки оғиз гапириб ўтаман, бу оқруннинг меҳнатқатнаш неча марта талаб менга зўр ҳурмат қўришди, мени СССР Олий Советига ва Россия Федерацияси Олий Советига депутат қилиб сайлашди.

Сизлар, Калинин оқруғидаги Уртоқлар, яхши меҳнат қилдингиз. Райондаги саноят корхоналарининг деярли ҳаммаси бир маромада ишлаётганлиги, планларни муттасил тўла ва ошириб бажарилганлиги бизни гоят мамун қилмоқда. Масалан, ўтган йил Калинин районидagi 122 корхона планни муваффақиятли бажарди. Фақат икки насаб корхонага йиллик планни тўла бажара олмади. Райондаги заводлар ва фабрикалар пландан ташқари анча кўп маҳсулот ишлаб чиқаришди. Масалан, «Серп и мо-

лот» заводи ўтган йил пландан ташқари 12 минг 800 тонна тўла, 6 минг тонна юра металллар прокати ишлаб чиқарди. «Москель» заводи пландан ташқари 800 тонна яқин рағир металллар прокати берди; «Гидроагрегат» заводи пландан ташқари 11.800 та гидронасос ишлаб чиқарди. Трикотаж буюмлар ишлаб чиқарувчи фабрикалар пландан ташқари 18 минг тоннадан кўпроқ устки трикотаж тайёрлаб берди.

Пойтахтдаги ҳамма районларнинг меҳнатқатнашларни партия XXII съездининг қарорларини амалга ошириш учун қўришда ақоиб натижаларга эришмоқдалар. Москваликлар давлат планларини ва олимдан мажбуриятларини муваффақиятли бажармоқдалар. Пландан ташқари бир неча минг тонна пўлат, прокат, труба, минглаб машиналар ва станоклар, кўп миқдорда керак истеъмол моллари ишлаб чиқаришди.

Хурсанд бўлиб шунинг айтиш керакин, москваликлар меҳнат уюмдорлигини ошириш юзасидан олган мажбуриятларини анча ошириб бажардилар. Москва шаҳрининг санюати ўтган йил 1958 йилдаги нисбатан ялпи маҳсулот ҳажми 27 процент кўпайтириб, меҳнат уюмдорлиги эса шу давр ичда иш кўчи қисқаргани ҳолда, 23 процент оғди. Маҳсулот ишлаб чиқариш асосан меҳнат уюмдорлигини ошириш ҳисобига қўйилди. Маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан олган социалистик мажбуриятлар ҳам ошириб бажаришди.

Москва санюати нақадар ўсганлигини қўйилган рақамлар кўрсатиб турибди. Пойтахтда саноят маҳсулотининг ҳамми 1940 йилдаги нисбатан 4,5 баравар кўпайди. Яна бир нарсадан таққослаб кўрсатаман, Москва санюати бутун 1913 йилда ишлаб чиқарилган маҳсулотга тенг келадиган маҳсулотни ҳозирги вақтда беш қунда ишлаб чиқармоқда.

Партиямиз Марказий Комитети ва Совет ҳукумати халқнинг моддий фаровонлигини юксалтиришга, жумладан уй-йўқ қурилишга нақадар катта аҳамият бераётганлигини ўзларининг биланасиз, ўртоқлар. Кейинги йилларда бутун мамлакатда бўлган каби, Москвада ҳам уй-йўқ қурилиши ва маданият ишларини қурилиши анча кенгайтирилди. Калинин районини олиб қўйилган, Фақат ўтган йилнинг ўзидagina бу районда умумий саҳни 164 миң квадрат метр уй-йўқ бинолари қурилди, кейинги тўрт йил ичда эса умумий саҳни 750 миң квадрат метр уй-йўқ бинолари қурилди. Районда 71 миң кишига янги уй-йўқ берилди, шу жумладан 30 миңдан кўпроқ киши бараклар ва подваллардан янги уйларга кўчирилди. Кейинги йил ичда 2800 ўқувчига мўлжалланган мактаблар, бир миң бола тарбияланадиган мактабгача тарбия муассасалари фойдаланишга топширилди.

Бизнинг Москвамиз нақадар ўсганлигини ва нақадар ақоиб натижаларга эришганини биланасиз, ўртоқлар. Кейинги тўрт йил ичда нақадар кўпайиб кетганлиги сабабдан ишлаб чиқаришга раҳбарлик методларини ўзгартириш, таъшилий структурани қайта қуриш, бунинг таъин ҳам пуқтароқ қилиш лозим бўлиб қолди. Эндиликда саноят ишлаб чиқариши бўлишча область партия комитетлари ва қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқариши бўлишча область партия комитетлари тўқилди. Биз ишлаб чиқариш тарбия органиларининг ичда энг асосий вазибалар, деб тўла-тўғри айтганми. Ишлаб чиқаришнинг ривожлантириш мақсадларида ўз ресурсларини, надрларини ҳамма кучларини янада яхшироқ фойдаланишимиз зарур. Қайта қўриш яхши самаралар беришига аминимиз.

Уртоқлар! Ана шу йиллар мобайнида қишлоқ ҳўжалигини ривожлантиришда ҳам яхши ютуқларга эришилди. Экин майдаланганлиги, структураси ўзгартирилди, маънақўхори, қандал давлат, йўқатилган қишлоқ малайони анча кенгайтирилди. Ўтган йил ичда широклининг ноқулай бўлганлигини қарамай, мамлакатнинг бир қанча қишлоқ ҳўжалик раҳбарларида ялпи дох доси 9 миллион пул, ёки 147,5 миллион тонна бўлди. Бизнинг мамлакатимиз ҳалқ ҳеч қанча ана шунча миқдорда энг яхшиштириб олманган эди. Чорвачилик маҳсулотларини еттиштириш қўйилди.

Давлатнинг қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларига қарий қилиш қўйилди. 1962 йилги 1953 йил билан солиштириб қишлоқда бўлган дох харид қишлоқ заркам олиши баравар кўпайди; чорва моллари ва паррандалар, ички ярим баравар кўп, сут қарийб 3 баравар кўп харид қилинди.

Бироқ, халқнинг қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларига ахтирларини тўла-тўғри қондириш учун биз тарини кўп иш қилмоғимиз керак. Партиядавлат ҳўжалик ишлаб чиқаришнинг янада юксалтиришга эришмоқ учун бир талай тадбирларни амалга оширатганини сизлар билсанлар. Ўтган йил ичда қишлоқ ишлари ва келажакда оқиллаётган перспективалар қишлоқ ҳўжалигини ривожлантириш соҳасида белгиланган программа муваффақият билан бажарилади, деган ишонч тугдирмоқда.

Партиямиз ва Совет ҳўкумати-миз совет кишиларининг моддий фаровонлигини ўстириш ва маданий савиясини ошириш тўғрисида муттасил гамхўрлик қилиб келмоқдалар. Россия Федерацияси Олий Советига ўтказилган сўнги саволдан кейинги тўрт йил мобайнида миллий даромад янада кўпайа борди, меҳнатқатнаш фаровонлиги ўса борди. Мамлакатнинг миллий даромадининг ўсеш суръатлари капиталистик мамлакатларнинг миллий даромадининг ўсеш суръатларидан анча устун туради. Сўнги ўн йил ичда (1953—1962 йиллар) Совет Иттифоқиди миллий даромадининг ўртача йиллик ўсеш суръати 9,2 процент бўлди, яъни маҳалда АҚШ-да атиги 2,7 проценти ташқил қилди. Ўтган тўрт йил ичда иш-ишлар турган ҳар бир киши ҳисобига СССР меҳнатқатнашларининг реал даромадлари 18 процент кўпайди.

Аҳоли иш ҳақидан ва колхоз-

чиларнинг меҳнат ҳақидан ташқари ижтимоий истеъмол фондларидан олиб турган турли қўл-қўллар ва имтиёзларнинг қўйилганлиги ҳалқ турмуш даражасининг ишлаб чиқариши кўпайтиришга шайроқда, чунки шу асосда одамларнинг талаблари тетроқ қондирилиши мумкин. Бошқа чора йўқ.

Меҳнат уюмдорлигини ошириш тўғрисида гапирган вақтимда, бунга фақат мускул кучи ҳисобигагина эришиш мумкинлигини назарда тутиб турганимизни тушуниб турган болсанлармиз керак, албатта. Йўқ, бунга меҳнатни яхшироқ таъшил этиш, машина ва механизмлардан моҳирона фойдаланиш, кадрларни ўқитиб, тежини яхши эғаллаб оладиган қилиш йўли билан эришмоқ керак. Меҳнат уюмдорлигини ошириш учун ҳамма воситалардан тўғри фойдаланиш лозим.

Уртоқлар! Коммунизм йўлидан тарин ҳам шадқорроқ тарин ҳам тетроқ бориш учун Ватанимизда ҳамма нарса бор. Бунинг учун биз фақат бир нарса — тинчлик, тинч сокинчи меҳнат қилиш, ёрғ ва муқташам ўйимизни қуриш имкониятини керак. Тинчликни қаттиқ туриб сақлаб қолиш ва мустақамлаш, ижтимоий тузуми ҳар қил бўлган давлатлар ўртасидаги муносабатларда тинч-тув улаш принципларини қарор топтириш — давлатимиз ташқи сибатининг бош йўли ана шу.

Ана шу сибатини мурамақ шароитда ўтказилишига тўғри келмоқда: жаҳон социалистик мамлакатлар ҳамдўстлиги ва унга қарама-қарши турган империализм лагерига бўлиниб кетган, халқлар муносабатлари эса ошқора ва яширин конфликтлар билан тўқилди.

Бизнинг вазибамиз — халқор муносабатларда низоли масалаларни музокарадан йўли билди ҳал қилиш тенденциясини мустақам қарор тоштириш учун қийинчиликлар олдида чекиммай, сабот билан кураш олиб боришдан иборат. Шундай қилмоқ керакин, ҳамма давлатлар ва, биринчи қалда, буюқ давлатлар ракета-ядро қурол мавжуд бўлган замонда тинч-тув улаш сибатини бирдан-бир оқилона сибат энгиланиши оғида эмас, балки амалда та олладиган бўлишига. Акс ҳолда, халқор тангликлар биринчи тугуғи кела берида.

Ленин тузуми ва тарих, НАТОдаги сибатини давлатларнинг ҳўкумати яхшироқ қилиш ишларининг аҳволига реалистик тарзда, холис ният билан назар ташлашга ҳамма ният ўз ёрғ бериб қуролланиш сибатини, воз кечинчи, афусини, ҳали мажбур қила олганига йўқ. Совет ҳўкумати еписпаса ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги шартномани, шу бугунги имзоланган таъбирдан бундай шартнома ракета-ядро урушининг шарасини планетамиздан баларга қилган бўлур эди.

Аmmo, бизнинг ҳамма куч-гайратларимизга қарамай, империалистик давлатлар қуролсизланиш тўғрисида бир битимга — келишга қар йўли билан тўқилди қилиб келмоқдалар. Улар монополистик манфаатларини йўлаб иш тутмоқдалар. Монополистикларнинг манфаатлари нимадлардан иборат эканлиги эса маълумдир. Мана шундан кейин империалистик монополистикларнинг вакиллари билан қуролсизланиш тўғрисида ахлдиқ олашга урилиб қуриш-чи Сиз унга уруш машинасини сиқдириб ташлаш керак, десангиз, у, миасида янги турдаги қурол-ярғиларни ишлаб чиқаришдан қанча фойда олар эканман, деб ҳисоблаб турди.

Совет ҳўкумати 4-5 йилга мўлжалланган еписпаса ва батамом қуролсизланиш программасини келишди олишнинг тақлиф қилмоқда. Ғарб давлатларининг ҳўкуматлари эса амалий ишдан гап олмадилар афзал қўриб, шунга йилдан кейин ишларнинг қандай бўлиб кетишини олдиндан билди бўлмайди, деган гапларни айтишмоқда. Лекин ҳарбий таёйргарликларни планлаштириш тўғрисида НАТО штабларида гап оқилган кезларда эса олдиндан бутун бир ўн йилнома мўлжалланган қуролланишнинг муфассал программалари шу заҳоти таёйр бўлиб қолмоқда.

Империалистик давлатлар раҳбар оқруларининг миасини банд қилиб турган нарса қуролсизланишга олиб бориши йўлларини қилдириш эмас, балки НАТОнинг ҳарбий кучларини қўйатиришдир. Ишга шундай муносабатда бўлинаётган экан, қуролсизланиш билан шугулланувчи 18 давлат комитети халқларни ҳеч бир ютуғи билан қувонтирмаган ҳолда, тез орада ўзининг бир йиллик қобилиятини ўтказишга ажаблан-маса қол бўлади.

Ғарб давлатларининг ҳўкуматлари қуролсизланиш ишини барҳод қилишга, зўр бериб қуролланишнинг янада ақб олдиришга қаратилган ўз сибатини учун ахир бир кун халқларга тўла ҳисоб беришга мажбурдилар. Зўр бериб қуролланиш сибатини айрим мамлакатлардаги халқ оммасини манфаатларигага эмас, балки бутун инсоният манфаатларига ҳам алақачонлар энд бўлиб қолди.

Биз, ҳатто, ядро қурол сибатини тўқатиш сибатини аслини олганда, унчалик ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлмаган масалалар ҳам партиларимиз билан битиша олмаймиз. Баъзи бировлар сибатини тўқатиш тўғрисидаги битим НАТО учун бизнинг мамлакатимизда разведка олиб бориш имкониятини очиб беришини истар эди. Совет ҳўкумати бунга рози бўла олмади, албатта.

Биз ядро сибатини тўқатиш устидан контроль қилиш соҳасида муайян халқор тадбирларни қилишга, шу жумладан ҳар қанча ядро қуролга тўла бўлган ҳар бир давлатнинг территориясини йилга йил киши-юки инспекция ўтказиб туришга рози бўлди. Бу бизнинг жиддий равишда эн беришимиздир ва биздан бундан бештирини қутиш керак эмас.

Совет жамиятининг олға қараб, коммунизм сари бориш, моддий боғналлар еттиштириш ва ишлаб чиқаришдаги муваффақиятлар билан ўзини равишда боғлангандир. Бунинг билан қўни савий, соат савий эса тугиномиз керак. Одамларнинг маъмуриятини билан турмуш кечирини учун, ўсиб бораётган маънавий ахтирларини қондириш учун керакли бўлган нарсаларнинг ҳаммаси етишимасдан турса, бунинг қандай қилиб коммунизмга эришиш мумкин? Биз коммунизмнинг моддий ва маънавий неъматларининг ҳамма турлари билан мўлҳўл таъминланган олод, бахтир меҳнатқатнашларини жамияти, ҳар тарафлама камол топган ва юксак даражада олган бўлган кишиларнинг жамияти, деб тасаввур қилганимиз.

Жамият объектив қонунлар асосида ривожланиб бормоқда. Бу қонунларга бинаоан ишлаб чиқарувчи кучларни улусизга ўсиши, тараққиёт этириш ижтимоий таракитетининг негиздир. Мана шунинг учун партияди коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиши буюқ қурилишмижа ярабадига ҳал қилишимиз лозим бўлган энг асосий иқтисодий вазибамиз, деб ҳисобламоқда.

Кейинги тўрт йил ичда етти йиллик план қандай бажарилганлигига доир рақамларни айтиб ўтиришнинг зарурати бўлмаса керак, деб ўйланам. Бу рақамлар ўзидига матбуотда эълон қилинди ва энди булар ҳаммага маълумдир.

Лекин шундай бўлса ҳам Совет Иттифоқи меҳнатқатнашлари ўтган тўрт йил ичда эришган баъзи бир ақуларга тўқилди ўтмоқ керак. Биз шунинг ифтихор билан таъйинлашимизки, ана шу давр ичда мамлакат санюатининг ялпи маҳсулотини планда белгиланган 39 процент ўрига 45 процент ошди. Бунинг маъноси шунини, тўрт йил ичда пландан ташқари 28 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришди.

Америка Қўшма Штатлари билан тинч иқтисодий муносабатда совет кишилари яхши суръат билан бормоқдалар. Агар ўтган беш йилликка назар ташласак, аҳоли жумлаида айлантириб ҳисоблаганда саноят маҳсулотини СССРда 48 процент, АҚШда эса атиги 8,9 процент ошганлигини кўраемиз. Ҳозирги вақтда СССР саноят маҳсулотининг ҳамми АҚШ маҳсулотининг қарийб 63 процентига тўғри келади, 1957 йилда эса 47 процентига тўғри келг эди.

Тетроқ олға қараб боришимизнинг муваффақияти ўзимиздаги мавжуд резервлар ва имкониятлардан нечоғли тўғри фойдалана олганимизга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми бу йлда бир талай йирик тадбирларни белгиледи. Ҳозир халқ ҳўжалигини партияд раҳбарлиги ишлаб чиқариш принципини асосида қайта қўриб олинмоқда. Бизнинг партиямиз натижа, бақувват, метиндай монолит партиядир. Лекин халқ ҳўжалигини анча юксалиб кетганлиги сабабдан ишлаб чиқаришга раҳбарлик методларини ўзгартириш, таъшилий структурани қайта қуриш, бунинг таъин ҳам пуқтароқ қилиш лозим бўлиб қолди. Эндиликда саноят ишлаб чиқариши бўлишча область партия комитетлари ва қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқариши бўлишча область партия комитетлари тўқилди. Биз ишлаб чиқариш тарбия органиларининг ичда энг асосий вазибалар, деб тўла-тўғри айтганми. Ишлаб чиқаришнинг ривожлантириш мақсадларида ўз ресурсларини, надрларини ҳамма кучларини янада яхшироқ фойдаланишимиз зарур. Қайта қўриш яхши самаралар беришига аминимиз.

Уртоқлар! Ана шу йиллар мобайнида қишлоқ ҳўжалигини ривожлантиришда ҳам яхши ютуқларга эришилди. Экин майдаланганлиги, структураси ўзгартирилди, маънақўхори, қандал давлат, йўқатилган қишлоқ малайони анча кенгайтирилди. Ўтган йил ичда широклининг ноқулай бўлганлигини қарамай, мамлакатнинг бир қанча қишлоқ ҳўжалик раҳбарларида ялпи дох доси 9 миллион пул, ёки 147,5 миллион тонна бўлди. Бизнинг мамлакатимиз ҳалқ ҳеч қанча ана шунча миқдорда энг яхшиштириб олманган эди. Чорвачилик маҳсулотларини еттиштириш қўйилди.

Давлатнинг қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларига қарий қилиш қўйилди. 1962 йилги 1953 йил билан солиштириб қишлоқда бўлган дох харид қишлоқ заркам олиши баравар кўпайди; чорва моллари ва паррандалар, ички ярим баравар кўп, сут қарийб 3 баравар кўп харид қилинди.

Бироқ, халқнинг қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларига ахтирларини тўла-тўғри қондириш учун биз тарини кўп иш қилмоғимиз керак. Партиядавлат ҳўжалик ишлаб чиқаришнинг янада юксалтиришга эришмоқ учун бир талай тадбирларни амалга оширатганини сизлар билсанлар. Ўтган йил ичда қишлоқ ишлари ва келажакда оқиллаётган перспективалар қишлоқ ҳўжалигини ривожлантириш соҳасида белгиланган программа муваффақият билан бажарилади, деган ишонч тугдирмоқда.

Партиямиз ва Совет ҳўкумати-миз совет кишиларининг моддий фаровонлигини ўстириш ва маданий савиясини ошириш тўғрисида муттасил гамхўрлик қилиб келмоқдалар. Россия Федерацияси Олий Советига ўтказилган сўнги саволдан кейинги тўрт йил мобайнида миллий даромад янада кўпайа борди, меҳнатқатнаш фаровонлиги ўса борди. Мамлакатнинг миллий даромадининг ўсеш суръатлари капиталистик мамлакатларнинг миллий даромадининг ўсеш суръатларидан анча устун туради. Сўнги ўн йил ичда (1953—1962 йиллар) Совет Иттифоқиди миллий даромадининг ўртача йиллик ўсеш суръати 9,2 процент бўлди, яъни маҳалда АҚШ-да атиги 2,7 проценти ташқил қилди. Ўтган тўрт йил ичда иш-ишлар турган ҳар бир киши ҳисобига СССР меҳнатқатнашларининг реал даромадлари 18 процент кўпайди.

Аҳоли иш ҳақидан ва колхоз-

чиларнинг меҳнат ҳақидан ташқари ижтимоий истеъмол фондларидан олиб турган турли қўл-қўллар ва имтиёзларнинг қўйилганлиги ҳалқ турмуш даражасининг ишлаб чиқариши кўпайтиришга шайроқда, чунки шу асосда одамларнинг талаблари тетроқ қондирилиши мумкин. Бошқа чора йўқ.

Меҳнат уюмдорлигини ошириш тўғрисида гапирган вақтимда, бунга фақат мускул кучи ҳисобигагина эришиш мумкинлигини назарда тутиб турганимизни тушуниб турган болсанлармиз керак, албатта. Йўқ, бунга меҳнатни яхшироқ таъшил этиш, машина ва механизмлардан моҳирона фойдаланиш, кадрларни ўқитиб, тежини яхши эғаллаб оладиган қилиш йўли билан эришмоқ керак. Меҳнат уюмдорлигини ошириш учун ҳамма воситалардан тўғри фойдаланиш лозим.

Уртоқлар! Коммунизм йўлидан тарин ҳам шадқорроқ тарин ҳам тетроқ бориш учун Ватанимизда ҳамма нарса бор. Бунинг учун биз фақат бир нарса — тинчлик, тинч сокинчи меҳнат қилиш, ёрғ ва муқташам ўйимизни қуриш имкониятини керак. Тинчликни қаттиқ туриб сақлаб қолиш ва мустақамлаш, ижтимоий тузуми ҳар қил бўлган давлатлар ўртасидаги муносабатларда тинч-тув улаш принципларини қарор топтириш — давлатимиз ташқи сибатининг бош йўли ана шу.

Ана шу сибатини мурамақ шароитда ўтказилишига тўғри келмоқда: жаҳон социалистик мамлакатлар ҳамдўстлиги ва унга қарама-қарши турган империализм лагерига бўлиниб кетган, халқлар муносабатлари эса ошқора ва яширин конфликтлар билан тўқилди.

Бизнинг вазибамиз — халқор муносабатларда низоли масалаларни музокарадан йўли билди ҳал қилиш тенденциясини мустақам қарор тоштириш учун қийинчиликлар олдида чекиммай, сабот билан кураш олиб боришдан иборат. Шундай қилмоқ керакин, ҳамма давлатлар ва, биринчи қалда, буюқ давлатлар ракета-ядро қурол мавжуд бўлган замонда тинч-тув улаш сибатини бирдан-бир оқилона сибат энгиланиши оғида эмас, балки амалда та олладиган бўлишига. Акс ҳолда, халқор тангликлар биринчи тугуғи кела берида.

Ленин тузуми ва тарих, НАТОдаги сибатини давлатларнинг ҳўкумати яхшироқ қилиш ишларининг аҳволига реалистик тарзда, холис ният билан назар ташлашга ҳамма ният ўз ёрғ бериб қуролланиш сибатини, воз кечинчи, афусини, ҳали мажбур қила олганига йўқ. Совет ҳўкумати еписпаса ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги шартномани, шу бугунги имзоланган таъбирдан бундай шартнома ракета-ядро урушининг шарасини планетамиздан баларга қилган бўлур эди.

Аmmo, бизнинг ҳамма куч-гайратларимизга қарамай, империалистик давлатлар қуролсизланиш тўғрисида бир битимга — келишга қар йўли билан тўқилди қилиб келмоқдалар. Улар монополистик манфаатларини йўлаб иш тутмоқдалар. Монополистикларнинг манфаатлари нимадлардан иборат эканлиги эса маълумдир. Мана шундан кейин империалистик монополистикларнинг вакиллари билан қуролсизланиш тўғрисида ахлдиқ олашга урилиб қуриш-чи Сиз унга уруш машинасини сиқдириб ташлаш керак, десангиз, у, миасида янги турдаги қурол-ярғиларни ишлаб чиқаришдан қанча фойда олар эканман, деб ҳисоблаб турди.

Совет ҳўкумати 4-5 йилга мўлжалланган еписпаса ва батамом қуролсизланиш программасини келишди олишнинг тақлиф қилмоқда. Ғарб давлатларининг ҳўкуматлари эса амалий ишдан гап олмадилар афзал қўриб, шунга йилдан кейин ишларнинг қандай бўлиб кетишини олдиндан билди бўлмайди, деган гапларни айтишмоқда. Лекин ҳарбий таёйргарликларни планлаштириш тўғрисида НАТО штабларида гап оқилган кезларда эса олдиндан бутун бир ўн йилнома мўлжалланган қуролланишнинг муфассал программалари шу заҳоти таёйр бўлиб қолмоқда.

Империалистик давлатлар раҳбар оқруларининг миасини банд қилиб турган нарса қуролсизланишга олиб бориши йўлларини қилдириш эмас, балки НАТОнинг ҳарбий кучларини қўйатиришдир. Ишга шундай муносабатда бўлинаётган экан, қуролсизланиш билан шугулланувчи 18 давлат комитети халқларни ҳеч бир ютуғи билан қувонтирмаган ҳолда, тез орада ўзининг бир йиллик қобилиятини ўтказишга ажаблан-маса қол бў

УРТОҚ Н. С. Х Р У Ш Ч Е В Н У Т Қ И

(Боши 1 ва 2-бетларда)

Қўшма Штатларнинг ўзи Совет Иттифоқи билан савдо-сотиқ қилишни истамаса, бу АҚШнинг ўзи иши. АҚШнинг бундай позицияси Совет-Америка муносабатларининг яхшиланганига ёрдам бермайди, албатта. Лекин бунда гап бошқа нарса устида — Совет Иттифоқининг учинчи мамлакатлар билан ўзаро муносабатларига Қўшма Штатларнинг аралашмаётганлиги тўғрисида бораётди. Мана шунинг ўзи ақда тўғри келмайдиган «совуқ урш» сийосатининг қурилиши эмасми, ахир!

Бундай чоралар қўрилатганлиги учун Қўшма Штатларда кимлар жавабгар эканлигини — погонли кишиларни, ёки погонсиз кишиларни, жавабгар эканлигини аниқ билаемиз. Лекин бундай кишилар ким бўлишдан қатъи назар, улар Совет Иттифоқига қарши иқтисодий урушнинг аси ва кўп мартабало чуви чиққан қартисига умидвор бўлиб ҳаракат қилмоқдалар. Реал фикр урушчилик сийосатчиларга Қўшма Штатлар бутунлай нотўғри йўлдан бораётганлиги равшан бўлиши лозим.

Бундан бир йил муқаддам Госплан Совет ҳукуматида, биз газ қурувлари ва нефть қурувлари қуриш учун катта диаметри трубаларни чет мамлакатлардан сотиб оlishдан бутунлай воз кечилишимиз ва шу трубаларни чет мамлакатларга заказ қилишни тўхтатишимиз мумкинлигини маълум қилган эди. Совет ҳукумати бундай йўл тутмади. Сабоб? Бунинг сабаби шунки, биз баъзи чет эл фирмаларини билан тузукни савдо муносабатлари боғлаб олганимиз ва шу фирмалар бунинг зақазларини асосланиб трубалар ясаган саноатини анча ривожлантириб юборган эди. Равшандирки, агар биз чет эл фирмаларини трубалар ишлаб чиқаришни ривожлантиришга рағбатлантириб қўйсак, зақазларининг бирдангина камайиб юборсан ёки уларга зақазлар беришни бутунлай тўхтатиб қўйсак, ўнгайсиз иш қилинган бўлур эди. Совет Иттифоқи ўзининг ташқи савдосини кўп йилларга мўлжаллаб ташкил этмоқда ва ўзи билан савдо-сотиқ қилувчиларни ўнгайсиз аҳволда қолдирмоқчи эмас.

Японияга келганда, мен ўтган йил япон капиталларининг нутқа группасини, жуда басавлат қишларни қабул қилган эдим. Уларнинг ўзлари биздан Японияга трубалар ишлаб чиқариш учун зақаз беришни илтимос қилдилар, биз ҳам Японияга шундай зақазларни бердик.

Эндиликда эса ўз ҳукуматларининг, аслини олганда эса Қўшма Штатларнинг тасийига учраётган фарбий герман, япон фирмалари ва бошқа баъзи мамлакатларнинг фирмалари мана шу трубалар сабабли ишнинг пачаваси чиқмаслигини деб, бунинг натижасида рақибларимиз хурсанд бўлиб қолмаслигини деб, ўйлашга мажбур бўлмоқдалар. Мазкур мамлакатлардаги савдо-саноат кишиларига ачинасан киши, ҳоло.

Труба қанча йўғон бўлса, бундай труба Қўшма Штатларга шу қадар кўпроқ ваҳимага соялти, дейишда, ахир, бу «стратегия» материали-ку», дейишда. Ҳамма нарсага ҳам, ҳатто тугмани ҳам стратегия материали деб ҳисоблаш мумкин, албатта, чуқур тугмани ҳам солдатларнинг шимига қадаб қўйиш мумкин-ку. Солдат тугмасиз шимни киёиб юрмайди, тугмасиз шим кийдиган бўлса, у қўли билан шимини кўтариб юришга мажбур бўлур эди. Қўли шимга банд бў-

либ қолган солдат қуролни қандай кўтара олади. Агар шундай фикр қилинадиган бўлса, у ҳолда тугма-лар ҳам бориб турган стратегия материали бўлаверадди. Шу тариқа ҳар қандай ишга ҳам бемаънилик даражасига олиб бориш мумкин.

Уртоқлар! Яқиндагина ишонийат Кариб денгизи раёонида Америка империализми вужудга келтирган жуда каттали тангликни бошидан кечирди. Қўшма Штатларнинг агрессион доиралари Кубага қуролли ҳужум тайёрландилар, Совет Иттифоқи эса Куба халқига ёрдам қилишни уаатди. Тинчликсевар кўчлари термоядор урушнинг тутай бошлаган даҳшатли оловини сўндиришга муваффақ бўлдилар. Кариб денгиз раёонидики танглик тиби воситалар билан ҳал қилинди.

Бироқ, воқеалар шунки кўрсатиб турибдики, Америка империализмининг агрессия ва илғовгарлик сийосатидан воз кечмаганга ўхшайди. Ҳозирги вақтда Американинг энг агрессив доиралари ёки, америкаликларнинг сўзи билан айтганда, «кутурганлар» Америка ҳукумати-ни, Куба Қўшма Штатлар учун хавф тўғрисида, деган баҳона билан Кубага бостириб киришга даъват қилмоқдалар. Лекин жиддий кишилардан биронтаси бу йўлданга ишонини мумкинми, ахир?

Қўшма Штатларнинг империалистик доиралари Кубадаги социал-сийосий тузумдан норози эмилар. Шу сабабли улар Куба халқининг элементар ҳуқуқларини, Бирлашган Миллатлар Ташкилати Уставининг принципларини қўпол равишда поймол қилмоқдалар. Ваҳоланки, бу Уставада бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслики, уларнинг суверенитетини ва шаънини ҳурматлаш кераклиги айтилган.

Лекин давлатлар ўртасидаги муносабатларда бир мамлакатдаги социал тузум иккинчи мамлакатга ёқадими, ёки ёқмайди, деган мезонга амал қилинадиган бўлса, у ҳолда уш муқаррар бўлиб қолади. Совет Иттифоқидики мавжуд тузум ҳам Қўшма Штатларга ёқмайди-ку. Агар биздан Қўшма Штатларгаги тузум ёқадими, деб сўралса, совет кишиларига ҳам бу сўз ёқмайди, деб жавоб берамиз.

«Кутурганлар»: фикри бошқача бўлган қўшмага тоғат қилиб бўлмайдилар, деб Қўшма Штатлар ҳукумати Кубага жинояткорона ва хонларча бостириб кириш йўлига умидомқдалар. Лекин бу қанақа мантқиқ, ахир? Бошқа мамлакатларнинг ҳам фикри бошқача бўлган қўшмалари бор, уларга ҳам шу қўшмалардаги тузум ёқмайди. Агар Қўшма Штатлар Кубага қарши агрессив ҳаракатлар қиладиган бўлса, Совет Иттифоқи эса фикри бошқача бўлган қўшмаларига қарши шундай ҳаракат қилмайдиган бўлиб кетадими, бу нарса муқаррар урушга олиб келади.

Қўшма Штатлар ҳукумати шунини тушунамизлиги мумкин эмасми, агар Кубага бостириб киришга йўл қўйилганда эди, бундай бостириб кириш Кариб денгизи раёонидики танглик пайтида олганин мажбуриятларга тўғри келмаган иш бўлур эди. Маълумки, Қўшма Штатлар президенти Кубага бостириб киришга тўғрисида ўз зиммасига мажбурийат олди, биз ҳам Кубадан стратегия рақатларини ва бомбардимончи «ИЛ-28» самолётларини олиб чиқиб кетишга рози бўлдик ва уларни олиб чиқиб кетдик. Лекин бу билан биз қаҳрамон Кубани Америка империализ-

мининг нутқа наханг балиқларига қандай авантюралар ташлашига шай-бай турган ва ҳаддан ошган жа-ваблар бу оғоҳлантиришни унут-масилар.

Биз яшаб турган воқеалик мана шундай. Тинч-тироғидага қурол-ланди империализмиз лагерга Совет Иттифоқининг муносиб жавоб зарбаси бера олиши учун бу воқеалик бизни мудофаамизнинг аҳ-тиёжларини ҳаммага эсда тутишга ва бунинг тамини ейтишга мажбур қилмоқда. Агар империализмлар атом урушини бошласалар, ўзлари шу уруш оловида куйиб кул бўла-дилар. Империализмларга шунини билдириб турадиган кучимиз бўли-ши керак.

Агар ҳалқаро аҳвол яхшиланиб кетганда эди, агар битимга кели-шга ва қурол-ландиш юкни улоқ-тириб ташлашга муваффақ бўли-нганда эди, бу нарса экономикани янада юксалтириш ва халқ фаро-нчилигини ошириш учун имонийат-ларни кўпайтирган бўлур эди, ал-батта. Совет Иттифоқининг халқ ҳўжалиги бошқа ҳам ўсиб ривож-ланиб, мамлакат мудофасига етар-ли эътибор берилмайдиган бўлса, сайловчилар — ишчилар, деҳқон-лар, интеллигенция бунинг инжон-ат деб қоралашга ҳақли бўлур эди-лар. Бунинг халқимиз бунга йўл қўйиш ярамаслигини ўз тажриба-сидан билди.

Совет халқи иккинчи жаҳон урушини бошидан кечирди. Бу урушда мамлакатимиз миллион-миллион кишиларидан жудо бўл-ди. Совет Иттифоқи территорияси-нинг катта қисмидаги шаҳарлар ва қишлоқлар вайрон бўлди. Уруш-нинг бошлангич даврида қўшмал-ларимизнинг Волга дарёсигача че-киннишга мажбур бўлганлиги мам-лакатимиз мудофага тайёрлашдаги хатоларининг ҳам оқибати бўлган эди. Бундай хатоларнинг тақрир-лашга йўл қўйиш ярамиди.

Шу сабабли, биз жаноб империализмнинг қатъий равишда оғоҳлантириб айтганимиз, агар Куба ёки Америка империализмининг қўллаб-қувватлаши билан-да яшаб турган чанкайишчилар тўмани жойлашиб олган Тайвань томонидан таҳдид қилиниб турган Хитой Халқ Республикасига, ҳўжум қилинадиган бўлса, Корея Халқ Демократик Республикасига, Вьетнам Демократик Республикасига ёки Германия Демократик Республикасига, шунингдек социалистик мамлакат-ларнинг биронтасига ҳўжум қили-надиган бўлса, у ҳолда Совет Иттифоқи ўз дўстларига ёрдамга келади ва агрессорларга қақшат-қич зарба беради.

Халқлар хавфсизлиги ва му-вафакатларини қатъий қўриқлаб тур-ган Совет Қуролли Кучлари барпо қилинаётганининг 45 йиллигини яқинда янвонладик. Мудофаа ми-нистри маршал Р. Я. Маликовски-ни шу муносабат билан бўлган тантанادا қилган доқладига океан нариёдаги кейинги вақтда ҳаддан ошиб кетган баъзи арбобларнинг қатъий равишда оғоҳлантириб айт-дики: ўз билан ўйнашманглар, эс-ларининг йиғиб олинлар, мамла-катингиз бошга офат келтирмаг-лар! Социализмга ва коммунизмга

бўлган ҳўсумати сабабли ҳар қан-дай авантюралар ташлашига шай-бай турган ва ҳаддан ошган жа-ваблар бу оғоҳлантиришни унут-масилар.

Биз яшаб турган воқеалик мана шундай. Тинч-тироғидага қурол-ланди империализмиз лагерга Совет Иттифоқининг муносиб жавоб зарбаси бера олиши учун бу воқеалик бизни мудофаамизнинг аҳ-тиёжларини ҳаммага эсда тутишга ва бунинг тамини ейтишга мажбур қилмоқда. Агар империализмлар атом урушини бошласалар, ўзлари шу уруш оловида куйиб кул бўла-дилар. Империализмларга шунини билдириб турадиган кучимиз бўли-ши керак.

Агар ҳалқаро аҳвол яхшиланиб кетганда эди, агар битимга кели-шга ва қурол-ландиш юкни улоқ-тириб ташлашга муваффақ бўли-нганда эди, бу нарса экономикани янада юксалтириш ва халқ фаро-нчилигини ошириш учун имонийат-ларни кўпайтирган бўлур эди, ал-батта. Совет Иттифоқининг халқ ҳўжалиги бошқа ҳам ўсиб ривож-ланиб, мамлакат мудофасига етар-ли эътибор берилмайдиган бўлса, сайловчилар — ишчилар, деҳқон-лар, интеллигенция бунинг инжон-ат деб қоралашга ҳақли бўлур эди-лар. Бунинг халқимиз бунга йўл қўйиш ярамаслигини ўз тажриба-сидан билди.

Совет халқи иккинчи жаҳон урушини бошидан кечирди. Бу урушда мамлакатимиз миллион-миллион кишиларидан жудо бў-лди. Совет Иттифоқи территорияси-нинг катта қисмидаги шаҳарлар ва қишлоқлар вайрон бўлди. Уруш-нинг бошлангич даврида қўшмал-ларимизнинг Волга дарёсигача че-киннишга мажбур бўлганлиги мам-лакатимиз мудофага тайёрлашдаги хатоларининг ҳам оқибати бўлган эди. Бундай хатоларнинг тақрир-лашга йўл қўйиш ярамиди.

Шу сабабли, биз жаноб империализмнинг қатъий равишда оғоҳлантириб айтганимиз, агар Куба ёки Америка империализмининг қўллаб-қувватлаши билан-да яшаб турган чанкайишчилар тўмани жойлашиб олган Тайвань томонидан таҳдид қилиниб турган Хитой Халқ Республикасига, ҳўжум қилинадиган бўлса, Корея Халқ Демократик Республикасига, Вьетнам Демократик Республикасига ёки Германия Демократик Республикасига, шунингдек социалистик мамлакат-ларнинг биронтасига ҳўжум қили-надиган бўлса, у ҳолда Совет Иттифоқи ўз дўстларига ёрдамга келади ва агрессорларга қақшат-қич зарба беради.

Халқлар хавфсизлиги ва му-вафакатларини қатъий қўриқлаб тур-ган Совет Қуролли Кучлари барпо қилинаётганининг 45 йиллигини яқинда янвонладик. Мудофаа ми-нистри маршал Р. Я. Маликовски-ни шу муносабат билан бўлган тантанادا қилган доқладига океан нариёдаги кейинги вақтда ҳаддан ошиб кетган баъзи арбобларнинг қатъий равишда оғоҳлантириб айт-дики: ўз билан ўйнашманглар, эс-ларининг йиғиб олинлар, мамла-катингиз бошга офат келтирмаг-лар! Социализмга ва коммунизмга

бўлган ҳўсумати сабабли ҳар қан-дай авантюралар ташлашига шай-бай турган ва ҳаддан ошган жа-ваблар бу оғоҳлантиришни унут-масилар.

Биз яшаб турган воқеалик мана шундай. Тинч-тироғидага қурол-ланди империализмиз лагерга Совет Иттифоқининг муносиб жавоб зарбаси бера олиши учун бу воқеалик бизни мудофаамизнинг аҳ-тиёжларини ҳаммага эсда тутишга ва бунинг тамини ейтишга мажбур қилмоқда. Агар империализмлар атом урушини бошласалар, ўзлари шу уруш оловида куйиб кул бўла-дилар. Империализмларга шунини билдириб турадиган кучимиз бўли-ши керак.

Агар ҳалқаро аҳвол яхшиланиб кетганда эди, агар битимга кели-шга ва қурол-ландиш юкни улоқ-тириб ташлашга муваффақ бўли-нганда эди, бу нарса экономикани янада юксалтириш ва халқ фаро-нчилигини ошириш учун имонийат-ларни кўпайтирган бўлур эди, ал-батта. Совет Иттифоқининг халқ ҳўжалиги бошқа ҳам ўсиб ривож-ланиб, мамлакат мудофасига етар-ли эътибор берилмайдиган бўлса, сайловчилар — ишчилар, деҳқон-лар, интеллигенция бунинг инжон-ат деб қоралашга ҳақли бўлур эди-лар. Бунинг халқимиз бунга йўл қўйиш ярамаслигини ўз тажриба-сидан билди.

Совет халқи иккинчи жаҳон урушини бошидан кечирди. Бу урушда мамлакатимиз миллион-миллион кишиларидан жудо бў-лди. Совет Иттифоқи территорияси-нинг катта қисмидаги шаҳарлар ва қишлоқлар вайрон бўлди. Уруш-нинг бошлангич даврида қўшмал-ларимизнинг Волга дарёсигача че-киннишга мажбур бўлганлиги мам-лакатимиз мудофага тайёрлашдаги хатоларининг ҳам оқибати бўлган эди. Бундай хатоларнинг тақрир-лашга йўл қўйиш ярамиди.

Шу сабабли, биз жаноб империализмнинг қатъий равишда оғоҳлантириб айтганимиз, агар Куба ёки Америка империализмининг қўллаб-қувватлаши билан-да яшаб турган чанкайишчилар тўмани жойлашиб олган Тайвань томонидан таҳдид қилиниб турган Хитой Халқ Республикасига, ҳўжум қилинадиган бўлса, Корея Халқ Демократик Республикасига, Вьетнам Демократик Республикасига ёки Германия Демократик Республикасига, шунингдек социалистик мамлакат-ларнинг биронтасига ҳўжум қили-надиган бўлса, у ҳолда Совет Иттифоқи ўз дўстларига ёрдамга келади ва агрессорларга қақшат-қич зарба беради.

Халқлар хавфсизлиги ва му-вафакатларини қатъий қўриқлаб тур-ган Совет Қуролли Кучлари барпо қилинаётганининг 45 йиллигини яқинда янвонладик. Мудофаа ми-нистри маршал Р. Я. Маликовски-ни шу муносабат билан бўлган тантанادا қилган доқладига океан нариёдаги кейинги вақтда ҳаддан ошиб кетган баъзи арбобларнинг қатъий равишда оғоҳлантириб айт-дики: ўз билан ўйнашманглар, эс-ларининг йиғиб олинлар, мамла-катингиз бошга офат келтирмаг-лар! Социализмга ва коммунизмга

бўлган ҳўсумати сабабли ҳар қан-дай авантюралар ташлашига шай-бай турган ва ҳаддан ошган жа-ваблар бу оғоҳлантиришни унут-масилар.

Биз яшаб турган воқеалик мана шундай. Тинч-тироғидага қурол-ланди империализмиз лагерга Совет Иттифоқининг муносиб жавоб зарбаси бера олиши учун бу воқеалик бизни мудофаамизнинг аҳ-тиёжларини ҳаммага эсда тутишга ва бунинг тамини ейтишга мажбур қилмоқда. Агар империализмлар атом урушини бошласалар, ўзлари шу уруш оловида куйиб кул бўла-дилар. Империализмларга шунини билдириб турадиган кучимиз бўли-ши керак.

Агар ҳалқаро аҳвол яхшиланиб кетганда эди, агар битимга кели-шга ва қурол-ландиш юкни улоқ-тириб ташлашга муваффақ бўли-нганда эди, бу нарса экономикани янада юксалтириш ва халқ фаро-нчилигини ошириш учун имонийат-ларни кўпайтирган бўлур эди, ал-батта. Совет Иттифоқининг халқ ҳўжалиги бошқа ҳам ўсиб ривож-ланиб, мамлакат мудофасига етар-ли эътибор берилмайдиган бўлса, сайловчилар — ишчилар, деҳқон-лар, интеллигенция бунинг инжон-ат деб қоралашга ҳақли бўлур эди-лар. Бунинг халқимиз бунга йўл қўйиш ярамаслигини ўз тажриба-сидан билди.

Совет халқи иккинчи жаҳон урушини бошидан кечирди. Бу урушда мамлакатимиз миллион-миллион кишиларидан жудо бў-лди. Совет Иттифоқи территорияси-нинг катта қисмидаги шаҳарлар ва қишлоқлар вайрон бўлди. Уруш-нинг бошлангич даврида қўшмал-ларимизнинг Волга дарёсигача че-киннишга мажбур бўлганлиги мам-лакатимиз мудофага тайёрлашдаги хатоларининг ҳам оқибати бўлган эди. Бундай хатоларнинг тақрир-лашга йўл қўйиш ярамиди.

Шу сабабли, биз жаноб империализмнинг қатъий равишда оғоҳлантириб айтганимиз, агар Куба ёки Америка империализмининг қўллаб-қувватлаши билан-да яшаб турган чанкайишчилар тўмани жойлашиб олган Тайвань томонидан таҳдид қилиниб турган Хитой Халқ Республикасига, ҳўжум қилинадиган бўлса, Корея Халқ Демократик Республикасига, Вьетнам Демократик Республикасига ёки Германия Демократик Республикасига, шунингдек социалистик мамлакат-ларнинг биронтасига ҳўжум қили-надиган бўлса, у ҳолда Совет Иттифоқи ўз дўстларига ёрдамга келади ва агрессорларга қақшат-қич зарба беради.

Совет халқи иккинчи жаҳон урушини бошидан кечирди. Бу урушда мамлакатимиз миллион-миллион кишиларидан жудо бў-лди. Совет Иттифоқи территорияси-нинг катта қисмидаги шаҳарлар ва қишлоқлар вайрон бўлди. Уруш-нинг бошлангич даврида қўшмал-ларимизнинг Волга дарёсигача че-киннишга мажбур бўлганлиги мам-лакатимиз мудофага тайёрлашдаги хатоларининг ҳам оқибати бўлган эди. Бундай хатоларнинг тақрир-лашга йўл қўйиш ярамиди.

Шу сабабли, биз жаноб империализмнинг қатъий равишда оғоҳлантириб айтганимиз, агар Куба ёки Америка империализмининг қўллаб-қувватлаши билан-да яшаб турган чанкайишчилар тўмани жойлашиб олган Тайвань томонидан таҳдид қилиниб турган Хитой Халқ Республикасига, ҳўжум қилинадиган бўлса, Корея Халқ Демократик Республикасига, Вьетнам Демократик Республикасига ёки Германия Демократик Республикасига, шунингдек социалистик мамлакат-ларнинг биронтасига ҳўжум қили-надиган бўлса, у ҳолда Совет Иттифоқи ўз дўстларига ёрдамга келади ва агрессорларга қақшат-қич зарба беради.

Халқлар хавфсизлиги ва му-вафакатларини қатъий қўриқлаб тур-ган Совет Қуролли Кучлари барпо қилинаётганининг 45 йиллигини яқинда янвонладик. Мудофаа ми-нистри маршал Р. Я. Маликовски-ни шу муносабат билан бўлган тантанادا қилган доқладига океан нариёдаги кейинги вақтда ҳаддан ошиб кетган баъзи арбобларнинг қатъий равишда оғоҳлантириб айт-дики: ўз билан ўйнашманглар, эс-ларининг йиғиб олинлар, мамла-катингиз бошга офат келтирмаг-лар! Социализмга ва коммунизмга

бўлган ҳўсумати сабабли ҳар қан-дай авантюралар ташлашига шай-бай турган ва ҳаддан ошган жа-ваблар бу оғоҳлантиришни унут-масилар.

Биз яшаб турган воқеалик мана шундай. Тинч-тироғидага қурол-ланди империализмиз лагерга Совет Иттифоқининг муносиб жавоб зарбаси бера олиши учун бу воқеалик бизни мудофаамизнинг аҳ-тиёжларини ҳаммага эсда тутишга ва бунинг тамини ейтишга мажбур қилмоқда. Агар империализмлар атом урушини бошласалар, ўзлари шу уруш оловида куйиб кул бўла-дилар. Империализмларга шунини билдириб турадиган кучимиз бўли-ши керак.

Агар ҳалқаро аҳвол яхшиланиб кетганда эди, агар битимга кели-шга ва қурол-ландиш юкни улоқ-тириб ташлашга муваффақ бўли-нганда эди, бу нарса экономикани янада юксалтириш ва халқ фаро-нчилигини ошириш учун имонийат-ларни кўпайтирган бўлур эди, ал-батта. Совет Иттифоқининг халқ ҳўжалиги бошқа ҳам ўсиб ривож-ланиб, мамлакат мудофасига етар-ли эътибор берилмайдиган бўлса, сайловчилар — ишчилар, деҳқон-лар, интеллигенция бунинг инжон-ат деб қоралашга ҳақли бўлур эди-лар. Бунинг халқимиз бунга йўл қўйиш ярамаслигини ўз тажриба-сидан билди.

Совет халқи иккинчи жаҳон урушини бошидан кечирди. Бу урушда мамлакатимиз миллион-миллион кишиларидан жудо бў-лди. Совет Иттифоқи территорияси-нинг катта қисмидаги шаҳарлар ва қишлоқлар вайрон бўлди. Уруш-нинг бошлангич даврида қўшмал-ларимизнинг Волга дарёсигача че-киннишга мажбур бўлганлиги мам-лакатимиз мудофага тайёрлашдаги хатоларининг ҳам оқибати бўлган эди. Бундай хатоларнинг тақрир-лашга йўл қўйиш ярамиди.

Шу сабабли, биз жаноб империализмнинг қатъий равишда оғоҳлантириб айтганимиз, агар Куба ёки Америка империализмининг қўллаб-қувватлаши билан-да яшаб турган чанкайишчилар тўмани жойлашиб олган Тайвань томонидан таҳдид қилиниб турган Хитой Халқ Республикасига, ҳўжум қилинадиган бўлса, Корея Халқ Демократик Республикасига, Вьетнам Демократик Республикасига ёки Германия Демократик Республикасига, шунингдек социалистик мамлакат-ларнинг биронтасига ҳўжум қили-надиган бўлса, у ҳолда Совет Иттифоқи ўз дўстларига ёрдамга келади ва агрессорларга қақшат-қич зарба беради.

Халқлар хавфсизлиги ва му-вафакатларини қатъий қўриқлаб тур-ган Совет Қуролли Кучлари барпо қилинаётганининг 45 йиллигини яқинда янвонладик. Мудофаа ми-нистри маршал Р. Я. Маликовски-ни шу муносабат билан бўлган тантанادا қилган доқладига океан нариёдаги кейинги вақтда ҳаддан ошиб кетган баъзи арбобларнинг қатъий равишда оғоҳлантириб айт-дики: ўз билан ўйнашманглар, эс-ларининг йиғиб олинлар, мамла-катингиз бошга офат келтирмаг-лар! Социализмга ва коммунизмга

бўлган ҳўсумати сабабли ҳар қан-дай авантюралар ташлашига шай-бай турган ва ҳаддан ошган жа-ваблар бу оғоҳлантиришни унут-масилар.

Биз яшаб турган воқеалик мана шундай. Тинч-тироғидага қурол-ланди империализмиз лагерга Совет Иттифоқининг муносиб жавоб зарбаси бера олиши учун бу воқеалик бизни мудофаамизнинг аҳ-тиёжларини ҳаммага эсда тутишга ва бунинг тамини ейтишга мажбур қилмоқда. Агар империализмлар атом урушини бошласалар, ўзлари шу уруш оловида куйиб кул бўла-дилар. Империализмларга шунини билдириб турадиган кучимиз бўли-ши керак.

Агар ҳалқаро аҳвол яхшиланиб кетганда эди, агар битимга кели-шга ва қурол-ландиш юкни улоқ-тириб ташлашга муваффақ бўли-нганда эди, бу нарса экономикани янада юксалтириш ва халқ фаро-нчилигини ошириш учун имонийат-ларни кўпайтирган бўлур эди, ал-батта. Совет Иттифоқининг халқ ҳўжалиги бошқа ҳам ўсиб ривож-ланиб, мамлакат мудофасига етар-ли эътибор берилмайдиган бўлса, сайловчилар — ишчилар, деҳқон-лар, интеллигенция бунинг инжон-ат деб қоралашга ҳақли бўлур эди-лар. Бунинг халқимиз бунга йўл қўйиш ярамаслигини ўз тажриба-сидан билди.

Совет халқи иккинчи жаҳон урушини бошидан кечирди. Бу урушда мамлакатимиз миллион-миллион кишиларидан жудо бў-лди. Совет Иттифоқи территорияси-нинг катта қисмидаги шаҳарлар ва қишлоқлар вайрон бўлди. Уруш-нинг бошлангич даврида қўшмал-ларимизнинг Волга дарёсигача че-киннишга мажбур бўлганлиги мам-лакатимиз мудофага тайёрлашдаги хатоларининг ҳам оқибати бўлган эди. Бундай хатоларнинг тақрир-лашга йўл қўйиш ярамиди.

Шу сабабли, биз жаноб империализмнинг қатъий равишда оғоҳлантириб айтганимиз, агар Куба ёки Америка империализмининг қўллаб-қувватлаши билан-да яшаб турган чанкайишчилар тўмани жойлашиб олган Тайвань томонидан таҳдид қилиниб турган Хитой Халқ Республикасига, ҳўжум қилинадиган бўлса, Корея Халқ Демократик Республикасига, Вьетнам Демократик Республикасига ёки Германия Демократик Республикасига, шунингдек социалистик мамлакат-ларнинг биронтасига ҳўжум қили-надиган бўлса, у ҳолда Совет Иттифоқи ўз дўстларига ёрдамга келади ва агрессорларга қақшат-қич зарба беради.

КРЕМ.ДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА

(Боши биринчи бетда)

Техника фанлари доктори Г. П. Свищев Янгилда Калинин раёони олимлари номидан гапирди. Г. П. Свищев айтдики, совет фани ва техникасининг атом энергиясидан тинчлик йўлида фойдаланиш, космик фазони тақдир этиш, энг яхши реактив авиацияни яратиш соҳасида ва бошқа кўп соҳаларда яришган муваффақиятлари Коммунистик партия, унинг Ленинчи Марказий Комитети, Совет ҳукуматининг ва шахсан Совет Кучлари Хрушчевнинг зўр эътибор бераётганлигининг натижасидир.

РСФСРда хизмат кўрсатган ўқитувчи В. П. Лайко айтдики, совет педагогларга мамлакатимизда энг қимматли капитал — болалар, бизнинг келажакимиз

ишониб топширилган. Совет педагоглари болаларни Ватанга, Коммунистик партияга чекис муҳаббат, руҳида тарбияламоқдалар. Электровоз машинисти Е. М. Динаов халқ ҳўжалигининг техника билан қайта қуроллантириш нечоғли тез сўраётган билан амалга оширилаётганлигини Москва-Сортироочная депоси мисолида кўрсатиб берди.

Москва алоқа электротехника институтининг студенти Оксана Шаповалова Янгилда минобариди, қуйидагиларни айтди: — Совет ёшлари, комсомол ҳамма жойда ва ҳар қачон партия билан бирга бормоқда. Совет ёшлари улкан кучлари бари уриб ўсган, коммунизм сари бораётган мамлакатдаги буюк қурилиш эстафетасини бизга топшираётганлиги

учун кенес авлоддан миннатдор-диллар. Сўзга чиққан ўртоқ

КУЧАТНИ УЎҚУСИДА ЭКДИЛАР

Тажрибдор болболлар шу илқ кунлардан фойдаланиб баҳорги кўчат экинчи инти тиб юбордилар.

Охангарон шаҳар коммунал хўжалиги кўзда кўча четларига 35 минг туп соя берувчи кўчатлар экин эди. Баҳорда эса 30 минг туп дарахт ўтди, экин мўлжалланган.

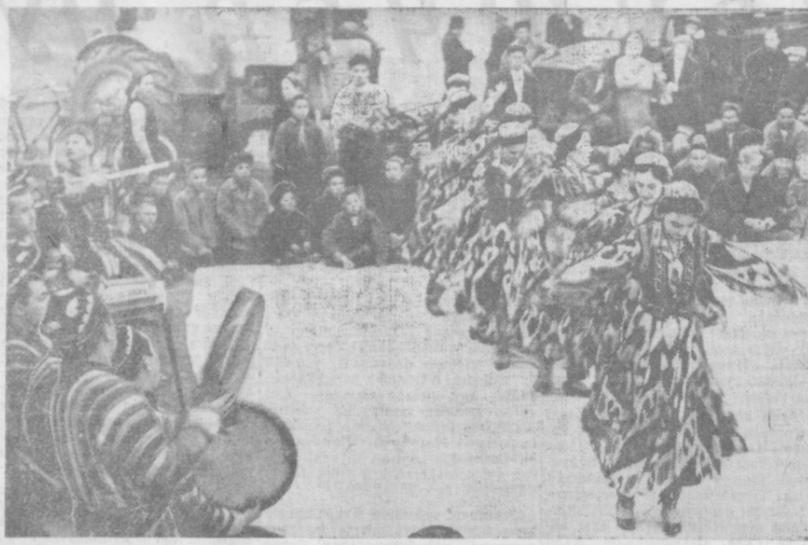
Шаҳар коммунал хўжалик бўлимининг тажрибдор болболони Мамат ота Шомуродов бошлиқ бригада аъзолари ҳаммадан аввал ишга киришиб Пушкин, Жданов ва Совет кўчаларининг четларига ҳамда Дзержинский майдонига бир неча минг туп маъзарали дарахтлар ўтказдилар.

Кўчатларни сифатли қилиб экишда Тухта ота Қўрсантов, Саттор ота Усмоновлар айниқса фидонорона меҳнат қилдилар.

— Биз баҳорги кўчатни март, апрель ойларига олиб ўтирмай, қишда ҳаво илқ аёғанидан фойдаланиб февраль ойининг охиригача экиб олдик. Баҳорги кўчатни қаттиқ уйқусида экиш кўп йиллик тажрибамизда синалиб, яхши натижа берган, — деди коммунал хўжалик бўлимининг кенса болболони ўртоқ М. Шомуродов.

Кўчатларни сақлаш меҳнатқашлари Охангаронни яшилдибсиз ўрамондилар.

А. НАБИХУЖАЕВ.

„БАҲОР“ КЕЛЕС ҚИРЛАРИДА

Областимизнинг чорвадорлари ўзбек давлат «Баҳор» халқ ансамбли артистлари томонидан иккунга қилинган кўп ашула ва музикаларни радио орқали эшитадилар. Лекин уларнинг жуда кўпи артистларнинг ўзларини кўришмаган. Шунинг учун ҳам чорвадорлар ўртасида қани бичга артистлар не-

лиса, уларнинг дийдорларини кўрсак деганларнинг сонисаноги йўқ эди.

Яқинда «Баҳор» ансамблининг артистлари чорвадорларнинг талаб ва истакларини бажариш мақсадида Келес масисига келишди. Молбоқар, қўйбоқарлар ҳузурда бўлди. Яйловларга ва мол боқилган ерларга чиқдилар. Чорвадорларнинг ҳаёти билан танишдилар. Уларнинг уйларида бориб меҳмон бўлишди.

Раҳматуллаева раҳбарлигида иккунга «Наманган олма» чорвадорларнинг ҳеч эсидан чиқмайди. Бахтиёр Пулдошев, Эргаш Пулдошевлар томонидан айтилган ашулалар қайта-қайта қарсақлар билан бўлиниб турди.

Саҳнада ансамблининг бадий раҳбари, СССР халқ артисти Мукаррама Турғубоева пайдо бўлди. Моҳир санъат устаси «Лазги», «Танавор», «Пилла» рақсларини иккунга яна қарсақлар бошлашга кетди.

Умуман олганда «Баҳор» халқ ансамбли коллективни чорвадорларга хизмат кўрсатиб яхши ташаббус бошлади. Республикавий пойтахт театллари, эстрада артистларининг бригадалари ҳам тез-тез яйловларга чиқиб, чорвадорларга маданий хизмат қилганларида жуда яхши иш бўлар эди.

М. ҲОЗИЕВ.

Сурагда: «Баҳор» халқ ансамбли артистларининг чорвадорларга бағишлаган бераётган концертдан бир кўриниш.

А. Абалиев фотоси.

ИККИ БОШЛИ БУЗОҚ

Тобилси, Анжаристон давлат музейида жуда галати экспонат — икки бошли, етти оёқли бузоқ пайдо бўлди.

Бузоқнинг тузилиши ҳам қизиқ. Иккала боши бўйида бирлашган бўлиб, танаси битта. Ҳар бир бошининг алоҳида қизил ўнганчи, нафас олиш йўли бор. Унинг юраги ҳам, ўпкаси ҳам иккитадан. Танасининг иккинчи ярми икки қисмига бўлинади. Еттинчи оёғи умуртқа доғонасига жойлашган. У икки жуфт туёққа эга.

(«Сельская жизнь» дан).

СПОРТ

ХАЛҚАРО УЧРАШУВЛАР

Ўзбекистон спортчиларининг чет эл мамлакатлари физкультурчилари билан алоқалари йил сайин кенгайиб бормоқда. Бизнинг шаҳримизда Хитой Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Ҳиндистон, Мўғлистон, Финляндия, Италия, Гана ва бошқа мамлакатларнинг футболчилари, волейболчилари, баскетболчилари, оғир атлетикачилари, анротат, гимнастикачи, шахматчи, мураши, сузуқчилари меҳмон бўлдилар. Ўзбек спортчилари ўз набабатида Освининг жуда кўп мамлакатларига бориб келишди.

СССР спорт жамоатлари ва ташкилотлари союзининг Марказий Совети 1963 йилги халқаро учрашувлар планини тасдиқлади. План бўйича Афғонистоннинг эркин мурашчилари май ойида Тошкентда бир неча мусобақалар ўтказиладилар. Октябрь ойида эса Чехослованиянинг классик мурашчилари пойтахтга мизга келишди.

Тошкентнинг эрлар волейбол командаси июль ва сентябрь ойларига Корея Халқ Демократик Республикаси ва Мўғлистон волейболчиларини қабул қилдиладилар. Ўзбекистон гимнастикачилари эса ноябрь ойида жавоб визити билан Ҳиндистонга йўл оладилар, шахматчиларимиз октябрь ойида Мўғлистонга бордилар. Ўзбек футболчилари ҳам бу йил бир қатор халқаро учрашувлар ўтказиладилар.

ПОИТАХТ ШАХМАТЧИЛАРИНИНГ ГАЛАБАСИ

Юз наганинччи шашка бўйича Тошкентда ўтказилган Ўзбекистон Х биринчилиги мусобақаси пойтахтнинг шашкачиларининг галабаси билан тамом бўлди. Энг яхши натижага эришган мастерики на кандидат В. Раппопорт республика чемпиони номини олди. Иккинчи ўринни ўринларни спорт мастери С. Гуллев ва С. Давидов эгалладилар. Бу уч галабавалардан кейинги ўринни олган В. Александров ҳамда И. Берштейн СССР биринчилигининг Харьков шаҳрида ўтказилган эркин финал мусобақасида қатнашдилар.

БУТУНИТТИҲОҚ МУСОБАҚАСИГА

«А» классига СССР биринчилиги учун қатнашадиган Тошкентнинг «Динамо» эрлар волейбол командаси Грозий шаҳрига учиб кетди. Ҳамшаҳарларимиз бу ерда «Динамо» (Ереван), «Олга» (Фрунзе), «Буревестник» (Боку), «Спартак» (Грозий) ва «Буревестник» (Олмаот) командаси билан бешта ўйин ўтказиладилар. Бошқа олти команда эса айни вақтда Вильнюс шаҳрида мусобақалашади.

Финал ўйинлари 23 — 30 мартда Тошкентда бўлади. Шундан сўнг 13 — 24 ўринларни эгаллаган командалар аниқланади.

П. КИРОВАЛОВ.

ХОТИН-ҚИЗЛАР АНЖУМАНИ

«Қизил тонг» тивув фабрикаси Маданият саройининг мажлислида экинчи кундан билинган гаважум. Улар бу ерда Ленин район хотин-қизлар советининг илқини тўғрисида баҳслашди, етти йиллик планни мудиатдан олдин бақаришда район хотин-қизларининг қўлга киритган ютуқларини ўртоқлаш учун тўланганлар.

Доқладчи район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. В. Окунский фабрика-заводларда, таълим-тарбия муассасаларида, масалхона, полининика ва бошқа ташкилот, муассасаларда ишлайётган хотин-қизларнинг меҳнат зафарлари тўғрисида батафсил сўзлаб берди.

Конференцияда 19 кишидан иборат район хотин-қизлар совети ва область хотин қизлар конференциясига вакил сайланди.

З. АХТЯМОВА.

Волегда. Бу ердаги сутчилик кенса олий ўқув юрталарининг этилгандан бери институтни 5 йилдан бери ўқиб келишди.

М. Редкин фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

4-БЕТ, 1 МАРТ, 1963 ЙИЛ.

САЙЛОВ ПЛАКАТЛАРИ

Шу кунларда республикамизнинг ҳамма ерида умумхалқ байрами — Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларига бўлаётган сайловлар қизғин кутиб олинмоқда. Маданият ўчоқлари ва олий ўқув юрталарида, саноят корхоналарида, хўжалик жойида сайловда иштирокчи ишлари қилиб кетди. Бу шундан кўра Ўзбекистон ССР Давлат нарийети ҳам яхши тортиқ ҳозирлади.

Тайёрланган ранга-ранга плакат асарлари билан танишмоқчи бўлсангиз нарийетнинг плакат бўлимига марҳамат қилинг. Ҳанада ана шу плакатлар намуналаридан кўрама ташкил этилган.

Мана, график расм М. Рейнинг «Ҳамма сайловда» деган плакати. Унда сайлов руҳи яхши ифодаланган. График расм бу шундан кўра байрамни оқибатда қилиб тасвирлашга ҳаракат қилган.

Кўрамада А. Балканов томонидан эр эхтирос билан қилинган «Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларига сайлов кун» плакати ҳам эътиборни жалб этади. Автор ўз плакатида 3 март кунини бўлаётган умумхалқ шодликсини очиб беришга муваффақ бўлган. Унда сайловчиларни халқимизнинг муносиб номзодалари учун овоз беришга даъват этувчи қарқирқ сўзларини ҳам ўқшиш мумкин.

Кўрамада расм М. Калинин «Ватанизмимиз эмс яхши бўлган» қизиларини сайлаш» деган плакати билан ҳам қатнашган. Шунингдек, В. Морзунов ва бошқа график расмларнинг меҳр билан ишлаган плакатлари кўпчилигига маъмур бўлмоқда.

Қўлаб нусхада нарийетнинг сайлов плакатлари пойтахт китоб мағозиналарида, киошкларда сотилмоқда.

С. БЕКТЕМИРОВА.

Журналнинг янги сони «ЎЗБЕКИСТОН СОЦИАЛ-ТАЪМИНОТИ»

1962 йил ноябрида Япониянинг пойтахти — Токио шаҳрида Осей ва Океания мамлакатлари социал-таъминот масалалари юзасидан биринчи региональ конференцияси бўлиб ўтган эди. Конференция социал-таъминот халқаро Ассоциацияси томонидан чақирилган эди. «Ўзбекистон социал-таъминоти» журналнинг биринчи сонида ана шу конференциянинг ишларини Ўзбекистон ССР Социал-таъминот министри В. С. Социова «Социал-таъминот халқаро Ассоциациясининг Токио конференцияси» сарлавхали мағозасида ҳиноя қилиб берган.

Журналнинг бу сониде «Москва» ишларидан рубликис остида Э. Мирпўлатовнинг «Халқ хизматиде», Самариянд район социал-таъминот бўлимининг мудири Ш. Насиловнинг «Янада умумироқ ишлай-

миз». Бухоро область социал-таъминот бўлимининг бош инспектори М. Ихтиоровнинг «Катта гамаҳурти» сарлавхали мағозаларида москвалар билан ташаббусига қўшилиб аҳолига социал-таъминот хизматини юксак даражага кўтариб хизмат қилган коллективлар ҳақида гап болади.

Журналнинг «Врач — меҳнат инспекцияси» бўлимида Тошкент давлат врачлар мағозасини охириги институтини ВТЭК ва ВКК нафедрасининг аспиранти Ф. Войнахмедов «Инспекция ишларини тубдан яхшилаш» ўзбекистон ССР Социал-таъминот министрлиги врач-меҳнат инспекциясининг старший инспектори Т. Ф. Иванова «Ихтисослаштирилган врач — меҳнат эксперт комиссияси» сарлавхали мағозалари билан қатнашганлар.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАТИЖАЛАРИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ «ДИЛОЗОР»

Фрунзе райони «3-Чарх-Компони» маҳалла комитети аъзоларининг маҳалла активлари билан яқинда ўтказилган йиғинларидан бири «Дилозор» мағозасини муҳомама қилишга бағишланган эди. Мағозанинг сарлавхасидан қилинган турбиринг, унда таниқдир қилинган шахс Абдуваали Гозиев ўзининг ноийҳ хатарлари билан маҳалла аҳолисининг назаридан қолган. Маҳалла меҳнатчиларининг тинч ҳаётига путир этмаган, ичкиликка берилиб, ширин оилавий ҳаётини бузган. Унинг юматини кўрган икки «тоғи» урса талон қилдиган йигит» дейди. Лекин у елтириб бир жойда ишламаган. Бир-икки йил ичиде ундандан ортиқ ташкилотга кириб чиққан.

Йиғинида сўзга чиққан Маҳмуд Тошнев, Шоаббар Шоумаров, Обиддин Зайнутдинов, Манноп Шоноиров ва бошқа ўртоқлар А. Гозиевнинг ҳатти-ҳаракатларини қаттиқ қоралдилар ва уни ўриндан турғазиб қўлиб унга қаттиқ талаб қўйдилар: «Совет ёшларига номусиоб ишлар билан шуғулланишига ортиқ чидаб туролмайми. Маҳалла коллективини ўртасида яшайман десанг, худингнинг тузатсан, ижтимоий-фойдали меҳнат билан шуғулланиб ҳамма совет ёшлари билан бирга қадам ташлаб, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш ва ривожлантириш-

да ўз хиссангини қўшсан, акс ҳолда биз сендан воз кечамиз».

А. Гозиев тўғри фактлар, ҳақиқий гаплар олдиде ўзини оқлаш учун бир оғиз ҳам сўз топмади. У ўзининг йўл қўйган хатарларига иқроор бўлди. Бундан кейин ишга жойлашиб, намайитга фойда келтиручи совет ишларини қаторидан жой олишга ва худк-аъворини тузатишга қатъий сўз берди.

Маҳалла комитети А. Гозиевнинг ноийҳу ҳаракатларини илгари ҳам бирнеча марта муҳомама қилиб, уни тартибга қақирган, лекин у шулардан кейин ҳам тегишли хулоса чиқариб, тўғри йўлга тушиб олмагани учун қоровуллик вазифасидан бешатишни лозим топди ва қисқа вақт ичиде биронда ишга жойлашиб олшини топширди.

Гозиевнинг ишга жойлашиб олиши, кули устидан контролли қилиб туришни маҳалла активи ўз устига олди.

Маҳалла комитети раиси ўртоқ С. Рихсиевнинг редакциясизга яқинда хабар қилишича, А. Гозиев ш. ферлин манбаини тамомлаб ишга жойлашиб олган, таниқднатта ёрдам кўрсатган.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ВА Эълонлар

ТЕЛЕВИЗОР

1 МАРТДА

Ўзбек тилида: 18.00 — Дарслимларнинг саҳифаларида (мактаб ўқувчилари учун), 18.25 — Телевизион янгиликлар, 18.40 — Сихат-саломатлик телевизион журнали, 19.30 — Социалистик реализм санъати.

Рус тилида: 19.50 — Телевизион янгиликлар, 20.05 СССР халқларининг учинчи спартанадаси, 20.35 — Урол Тансибоев («Депутатликка номзодалар» циклидан), 20.55 — Классик куйлардан концерт (телетомоша билан талабга мувофиқ), 21.35 — «Кувноқ цех»дан репортаж.

22.35 — Сўнги ахборот (Ўзбек ва рус тилларида).

ТЕАТР

(Кечки спектакллар соат 7 яримда бошланади)

НАВОНИ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/III да Гулсара, 2/III да Трубатур.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/III да Олов, 2/III да Тобутдан товус. МУКИМИ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/III да Икки билгузук, 2/III да Кимга тўй, нимга аза.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

РСФСР да хизмат кўрсатган артист В. Освал-Оол раҳбарлигида Тува артистлари группасининг гастрол.

Кино

Барон Мюнхгаузен — «ВАТАН» НАВОНИ номли. «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечурун).

Рим туни — «МИР» (кундуз ва кечурун).

Болали уй — «ИСКРА» (кеч соат 5 дан).

«КОМСОМОЛ 30 ИЛЛИГИ» «ВОСТОК» (кундуз ва кечурун).

«СПУТНИК» (кунфт соатларда).

Муз кўчди — «ИСКРА» (кундуз соат 4.20 минутгача).

Ҳаво извоҳисини — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Ҳарбий жиноятчилар — КИНОЛЕТОРИЯ (кундуз ва кечурун).

Тошкент шаҳар, Қатортол массиви. 4.очередь, 169-ўйда турувчи Сайфиддин Сандхўнаевнинг Тошкент область, Калинин район, Калинин қишлоқ сўветидаги Оқунбобоев номли колхозда турувчи Рафица Улугҳўжаевдан актриса ҳақидаги иш Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида қўрилади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

2, 3 мартда, 13, 14, 15, 19, 20, 21 мартда ЭСТРАДА ТЕАТРИДА

КОНЦЕРТЛАРИ

Концертларда: Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Муҳаммад Мирзаев ва солистар қатнашади.

Программани Муҳаббат Мусаева олиб боради.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Касса кундуз соат 2 дан олинади.

«5-ДЕКАБРЬ» ПОИАФЗАЛ ФАБРИКАСИГА ҳар хил пойфазал ремонт қилувчи мастерлар

к е р а к

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Баранов кўчаси, 54-уй, телефон 5-17-29 (8, 9, 10, 11-трамвай, 3, 18, 23-автобуснинг «Сапёрная» остановкиси).

Кинофильмлар прокати Ўзбекистон контораси кинотеатрлар экранига

Сен етим эмассан

НОМЛИ ЯНГИ БАДНИИ ФИЛЬМ ЧИҚАРАДИ

Сценарий автори — Раҳмат Фаёзий.

Постановачи режиссёр — Шухрат Аббосов.

Оператор — Хатам Фаёзийев.

Расомлар — Э. Калантаров, Н. Раҳимбоев.

Композитор — И. Аюров.

Овоз оператори — Ж. Аҳмедов.

РОЛЛАРДА:

Лутфиқоним Саримсонова, Обид Жалилов, Г. Тпаченко, Ф. Каминер, Л. Луппин, Р. Отабеков, А. Азиев, Е. Арташевский, В. Рожаев, Л. Пенькова, Н. Митрони, Н. Никонова, Н. Иванова, М. Аҳмедова, П. Колесников, П. Шахвалар қатнашади.

„Ўзбекфильм“ киностудияси ишлаган

ГРАЖДАНЛАР ДИҚНАТИГА!

„Узлестройторг“ конторасининг тошкентдаги қурилиш материаллари базалари ВА МАГАЗИНЛАРИДА ҳар қанча миқдорда наид пулга қозғалганда 400 маркали

ЦЕМЕНТ СОТИЛАДИ

(тоннаси 36 сўмдан)

БАЗА ВА МАГАЗИНЛАРИНИНГ АДРЕСИ:

Салор савдо базаси — 1.Толпан проезд, 19-ўйда, телефон 6-16-63, 6-08-61, мағозинлар — Паркент боғида ва Юнусобода.

Кўйлиқ савдо базаси — Рисовая кўчаси, 2-тупин, 9-ўйда, телефон 6-03-70, кўшимча телефон 65 ёни 67. Мағозинлар — Рисовий боғида, Кўйлиқ боғида, Шухилов шаҳарчасида ва Бешёғида.

Тошкент савдо базаси — III, Русовая кўчаси, 93-ўйда, телефон 5-09-05, 5-18-20, мағозинлар — База хузурида, Фрунзе боғида ва Чегатой кўчасида.

Цемент Ўзбекистон ССРнинг бошқа шаҳарларидаги «Узлестройторг» базалари ва сикладарида ҳам сотилади.

«Узлестройторг».

Гражданлар диққатиға!

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг қарорига мувофиқ

КВАРТИРАЛАРНИ СУЎЛИТИРЛАН (БАЛЛОНЛИ) ГАЗ БИЛАН ГАЗИФИКАЦИЯЛАШ УЧУН

I мартдан куйидаги тартиб белгиланади:

Маҳаллий Советларга қарашли бир қаватли уйлари газификациялаш ҳақидаги аривалар — уй-жой бошқармалари томонидан, идораларга қарашли уйлари газификациялаш учун — шу идораларнинг уй-жой ва коммунал бўлимлари томонидан, хусусий уйлари газификациялаш учун — қайта конторалари томонидан қабул қилинади.

РАЙГАЗЛАРИНИНГ АДРЕСИ

Октябрь районида — Бешёғи кўчаси, 210-уй, телефон 4-27-22, 4.00.79.

Фрунзе районида — Баранов кўчаси, 11-а уй, телефон 5-01-86, 5.02.17.

Киров районида — Уричлий кўчаси, 2-уй, телефон 3.49-04, 2.86.74.

Ленин районида — Т. Шевченко кўчаси, 11-а уй, телефон 2.53-87.

Кўбисев районида — Ново-москвинская кўчаси, 23-уй ва Хоразм кўчаси, 25-уй, телефон 3.17-69, 8.09.20, 3.47.40, 3.17.48

«Ташгортаз» трести.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского ооркома и сельского областных Советов депутатов трудящихся.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор уринбосари — 25855, Секретариат — 34808, Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет курилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноят, транспорт ва маҳаллий ахборот бўлими — 33786. Хатлар бўлими — 34048. Илгор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31.936. Эълонлар бўлими — 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистон Сўр» бирлашган нарийетининг басмаҳонаси.

Р. 06233. ИНДЕКС 64695 А — 1540.